

WAT IS DE IMPACT VAN DE CORONACRISIS?

Op teams Communicatie
bij gemeenten en Veiligheidsregio's?

Resultaten
onderzoek
oktober
2020

Inhoud

- Toelichting, samenvatting en aanbevelingen
- Rapportage gemeenten
- Rapportage Veiligheidsregio's
- Onderzoeksverantwoording en contact

Waarom dit onderzoek?

Eind mei deden we onderzoek naar de impact van de coronacrisis op communicatieteams bij gemeenten en Veiligheidsregio's. Deze impact bleek groot te zijn en er was behoefte aan herhaling van het onderzoek. Dat hebben we nu gedaan – middenin de gevreesde ervaring van de crisis.

In deze rapportage lees je hoe de teams het nu hebben en hoe het staat met de capaciteit. Hoe pakken de teams de communicatie over corona aan? Verandert de relatie met de organisatie? Wat zijn de belangrijkste knelpunten en welke kansen liggen er juist nu? Wat zijn de verwachtingen voor 2021?

Dit onderzoek is een co-productie van Logeion, beroepsvereniging voor Communicatie, de Vereniging voor Nederlandse Gemeenten (VNG) en Renata Verloop, zelfstandig adviseur overheidscommunicatie. We willen graag inzicht geven in hoe het gaat met de communicatieteams en wat ze nodig hebben. Dat helpt om het gesprek in de organisatie aan te gaan en te kijken waar kansen voor samenwerking liggen.

*Resultaten van dit onderzoek zijn vrij beschikbaar, maar mogen uitsluitend worden gebruikt met de bronvermelding:
©2020 Logeion, VNG en Renata Verloop Advies & Management.*

*“Over een half jaar weer herhalen,
heel nuttig onderzoek!”*

*“De uitkomsten van het vorige onderzoek
hebben bijgedragen aan het tijdelijk uitbreiden
van onze formatie. Dank daarvoor!”*

Wie deden mee aan het onderzoek?

Het onderzoek is uitgevoerd tussen 5 en 16 oktober 2020 en was primair gericht op hoofden, teamleiders en coördinatoren Communicatie van gemeenten en Veiligheidsregio's. Aan het onderzoek deden mee:

- 86 gemeenten (= 24,2% van in totaal 355 gemeenten)
- 13 Veiligheidsregio's (= 52% van in totaal 25 Veiligheidsregio's)

Dit aantal is vergelijkbaar met het aantal deelnemers in mei 2020. Toen deden 84 gemeenten mee (24%) en 11 Veiligheidsregio's (= 44%).

Onze belangrijkste conclusies:

1. Gemeenten en Veiligheidsregio's doen sinds de start van de coronacrisis een veel groter beroep op hun team Communicatie. Bestuur en organisatie laten zich beter adviseren én hebben meer waardering voor inzet en resultaat van Communicatie dan voor de crisis.
2. De vraag is hoe lang de teams dat nog gaan volhouden. Bijna de helft van de teams bij gemeenten geeft aan inmiddels overbelast te zijn en bij Veiligheidsregio's is dat een derde. Ondanks de inzet van extra capaciteit en het aanpassen van de prioriteiten, komen andere werkzaamheden in de knel.
3. De meerderheid van de teams verwacht dat de drukte in 2021 aanhoudt, terwijl slechts een deel extra capaciteit krijgt vanwege corona en een derde juist bezuinigingen verwacht.

Onze aanbevelingen voor communicatieteams, bestuurders en opdrachtgevers:

1. Maak scherpe keuzes in je communicatieprioriteiten en zorg voor een realistische planning.
2. Zorg dat de communicatie over corona in ieder geval in 2021 een vaste plek heeft in de organisatie en daarvoor voldoende capaciteit beschikbaar is.
3. Voor gemeenten: ontwikkel een lokale communicatiestrategie en maak daarvoor gebruik van aanwezige kennis binnen de Veiligheidsregio en de rijksoverheid.
4. Benut de impuls die online participatie nu krijgt en deel je kennis daarover met elkaar.
5. Ga tijdig het gesprek aan over eventuele bezuinigingen en de keuzes die je daarin kunt maken over Communicatie.

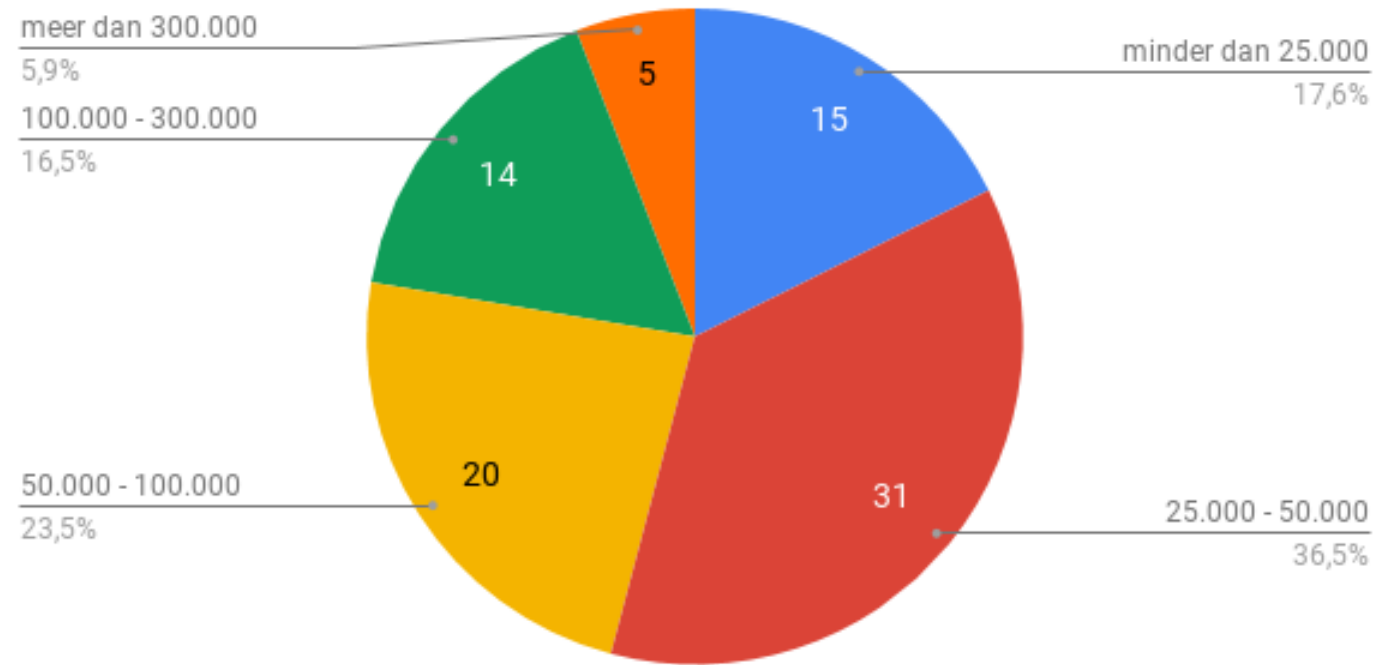
Rapportage gemeenten

- Werkdruk en capaciteit
- Relatie met de organisatie
- Aanpak van de communicatie over corona
- Behoefte aan kennisuitwisseling

86 gemeenten deden mee aan het onderzoek.

Dat is 24,2% van alle 355 gemeenten. De kleinste gemeenten zijn ondervertegenwoordigd, de gemeenten > 50.000 zijn oververtegenwoordigd.

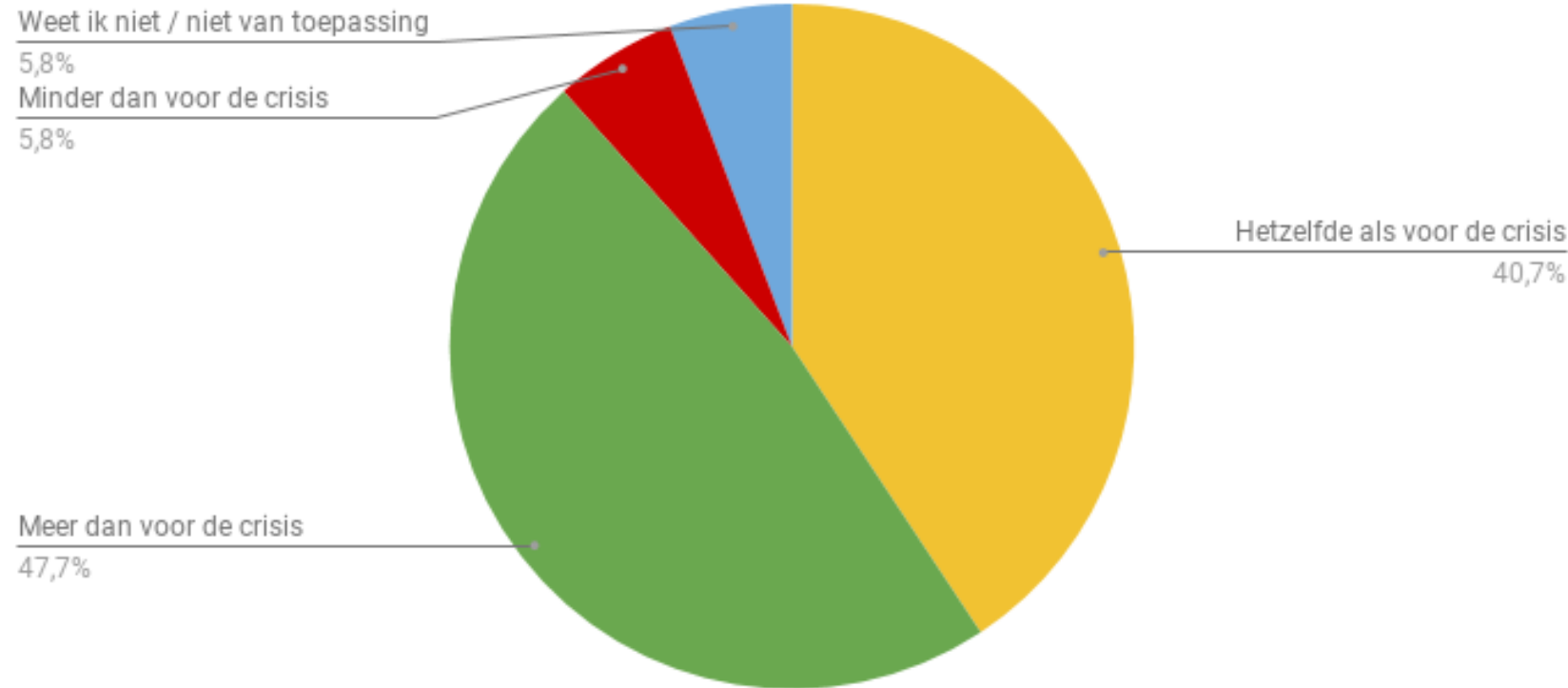
Hoeveel inwoners heeft de gemeente / hebben de gemeenten waarvoor jouw team werkt?

Wat is het effect van de crisis op de relatie tussen Communicatie en de organisatie?

Bij bijna de helft van de gemeenten laat het bestuur zich beter adviseren dan voor de crisis.

Gemeenten - Bestuur laat zich goed adviseren.

Verskil met vorige onderzoek

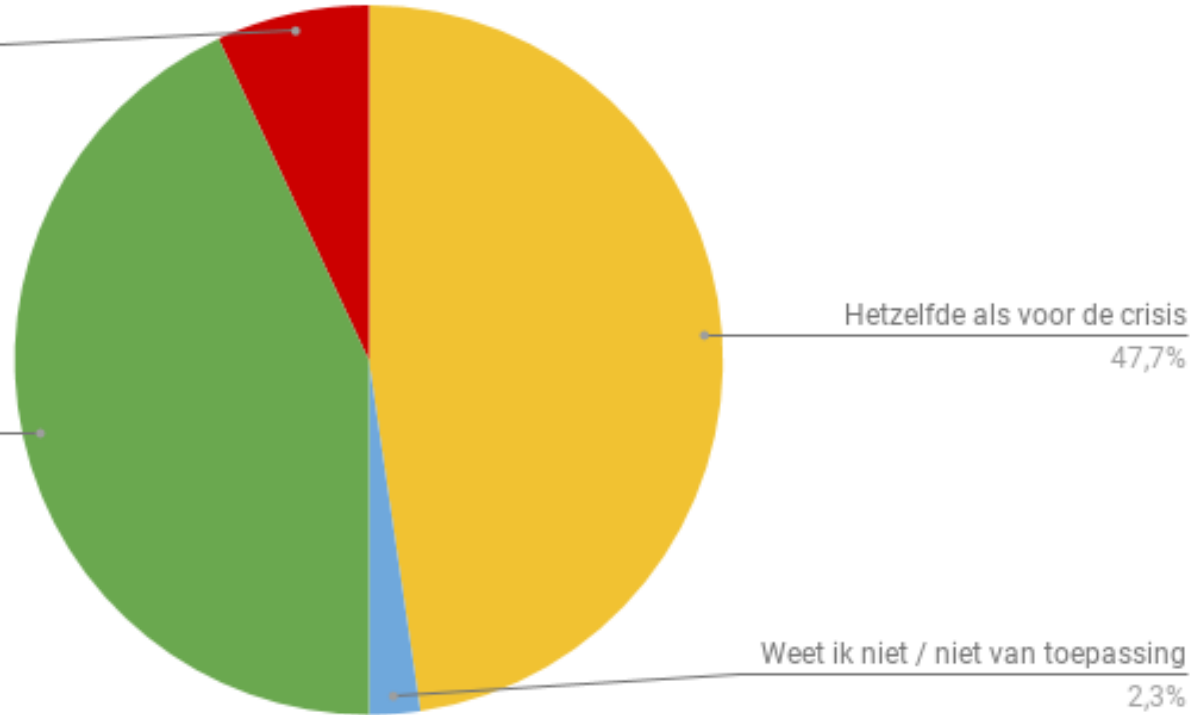
Het percentage is nu iets hoger. In het vorige onderzoek liet het bestuur zich in bijna 40% van de gevallen beter adviseren dan voor de crisis.

Bij ruim 40% laat de organisatie zich beter adviseren dan voor de crisis.

Gemeenten - Organisatie laat zich goed adviseren

Minder dan voor de crisis
7,0%

Meer dan voor de crisis
43,0%

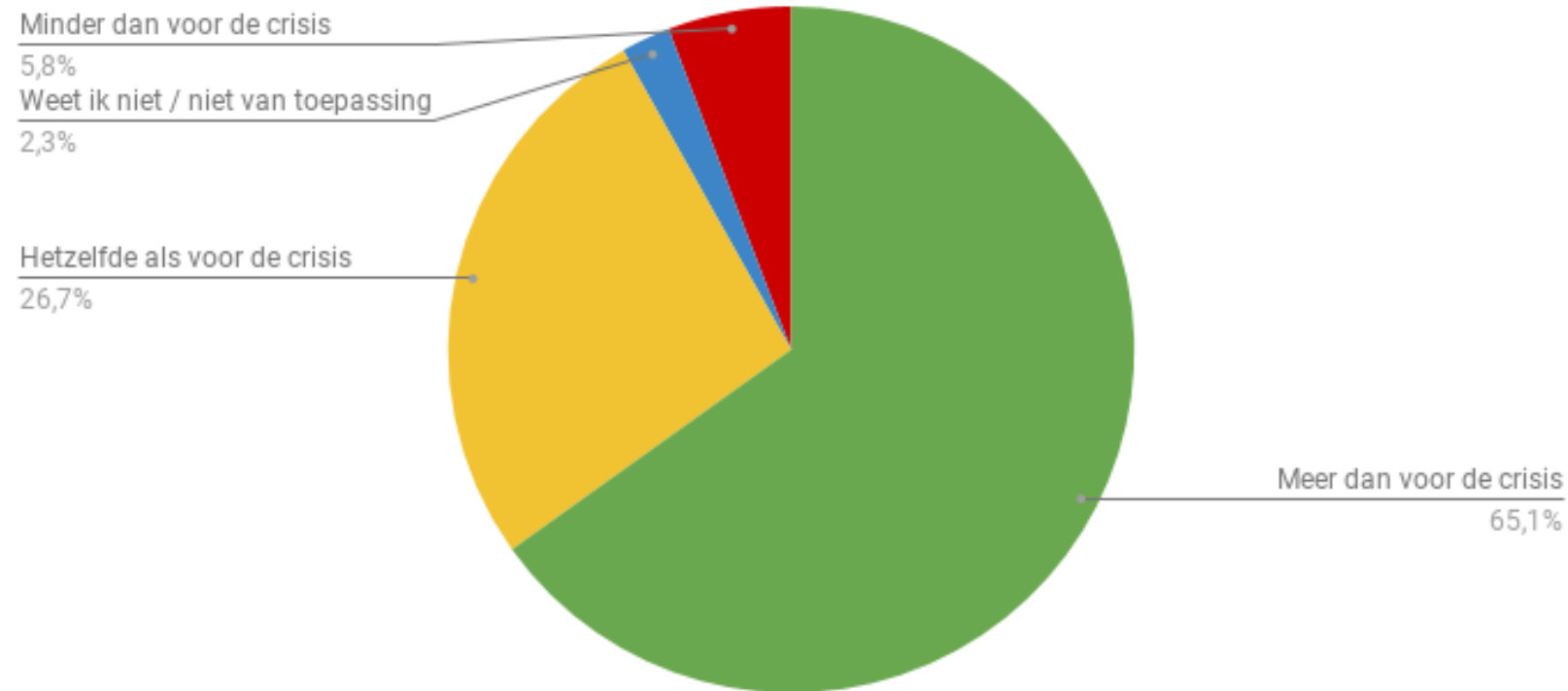

Verskil met vorige onderzoek

Het percentage is nu iets hoger. In het vorige onderzoek liet 36,1% zich beter adviseren.

Bij tweederde wordt de inzet van Communicatie meer gewaardeerd dan voor de crisis.

Gemeenten - Waardering voor onze inzet

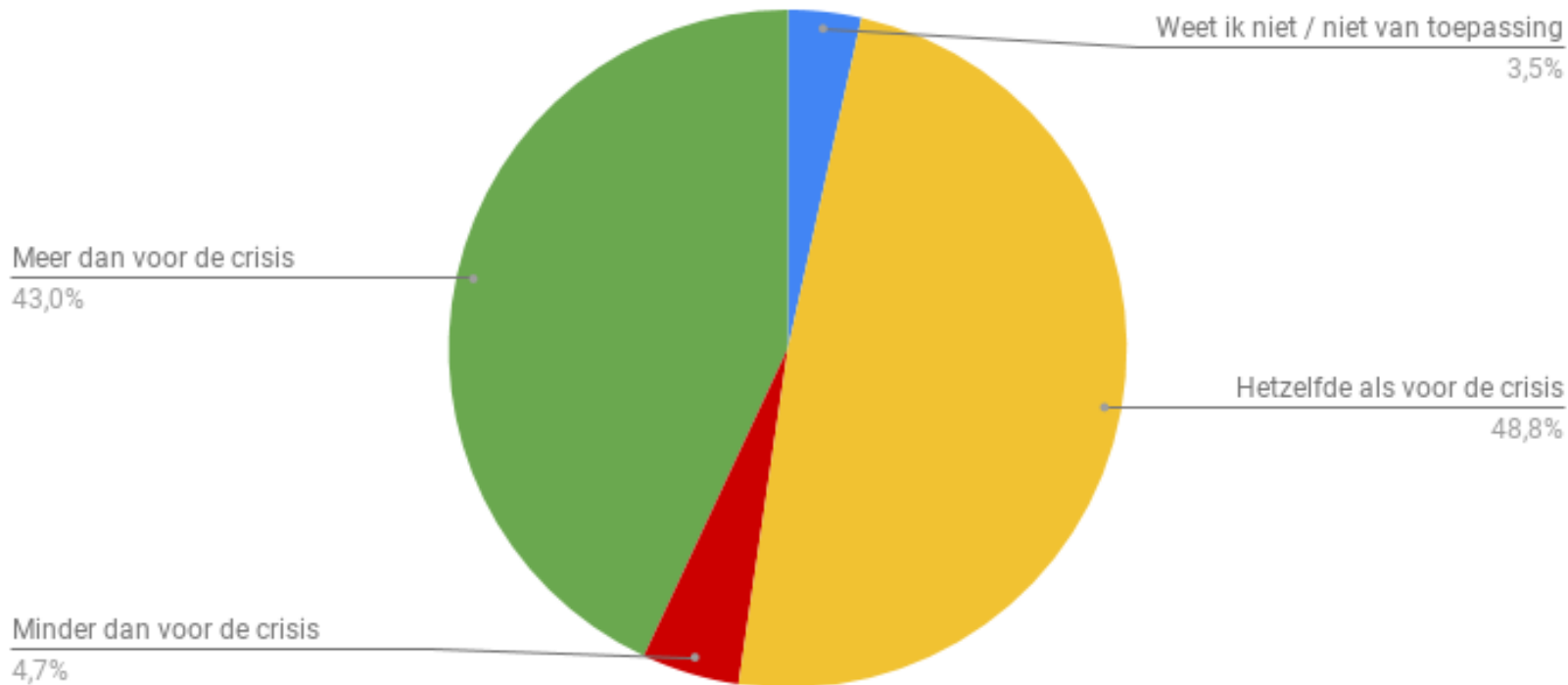

Verskil met vorige onderzoek

Dit percentage is vergelijkbaar met het vorige onderzoek. In mei was het 63,1%.

Bij ruim 40% is de waardering voor het resultaat van Communicatie meer dan voor de crisis.

Gemeenten - Waardering voor ons resultaat

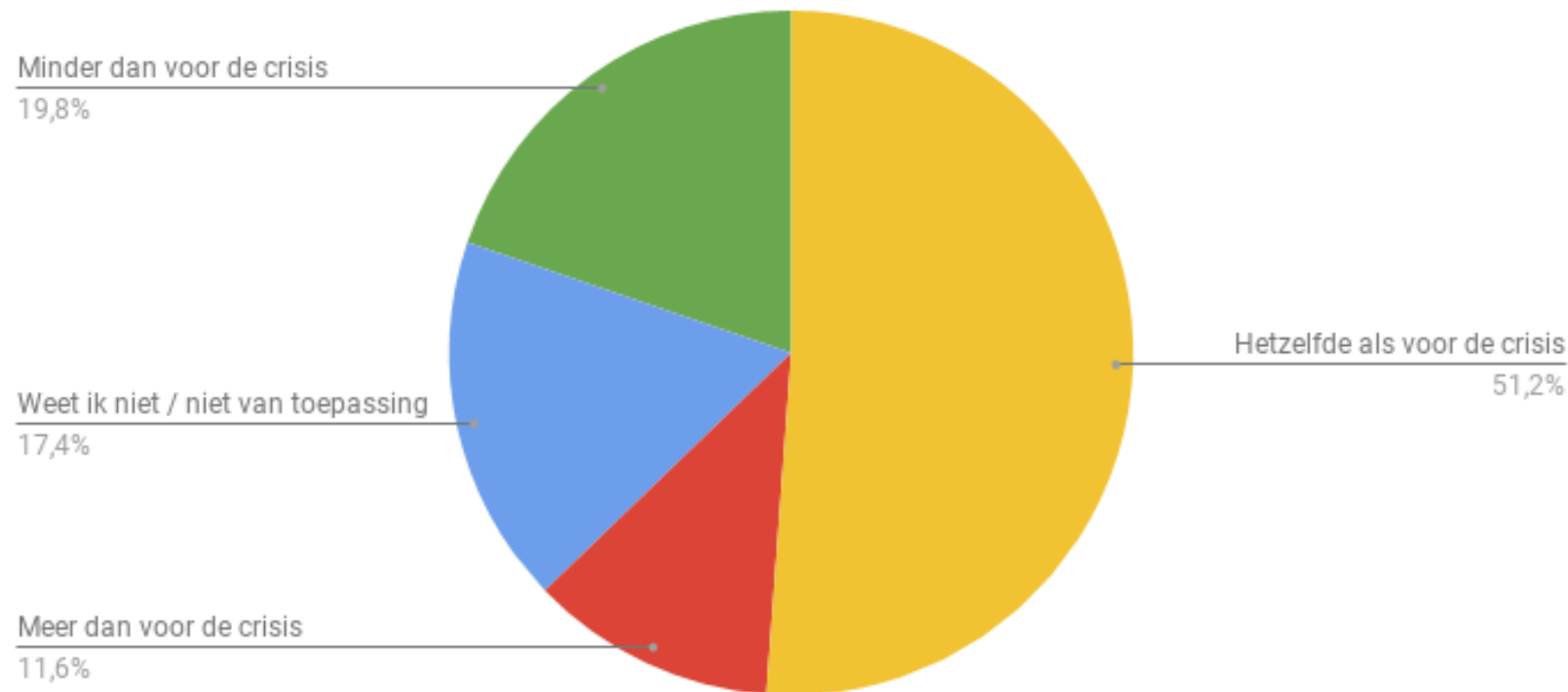
Verskil met vorige onderzoek

Dit percentage is gedaald ten opzichte van het vorige onderzoek. In mei was dat nog ruim de helft met 53,6%.

Het percentage 'hetzelfde als voor de crisis' is gestegen van 33,3% naar 48,8%.

Bij een op de vijf gemeenten heeft de organisatie minder kritiek op Communicatie dan voor de crisis. Bij ruim 10% is het juist meer.

Gemeenten - Kritiek op ons team

Verschil met vorige onderzoek

Vooraf het percentage 'hetzelfde als voor de crisis' is behoorlijk toegenomen. In mei was dat 38,1%, nu is dat ruim de helft.

Welke kansen zien de teams Communicatie?

- Het meest genoemd worden de zichtbaarheid van het belang van communicatie en van het team Communicatie en daardoor een betere positionering in de organisatie.
- Daarna wordt de versnelling van digitalisering het meest genoemd. Dat heeft zowel betrekking op de eigen manier van werken als op het vormgeven van contact met inwoners, vooral door de impuls die online participatie heeft gekregen.
- Ook samenwerking wordt veel genoemd. Zowel in de context van de teamspirit van het eigen team, als het gezamenlijk werken met andere collega's aan dezelfde opgave. Ook het versterken van de relatie met inwoners wordt genoemd als kans.

“De afdeling Communicatie laat enorm haar toegevoegde waarde zien voor de organisatie.”

“Veel dingen die geen doorgang konden vinden zijn nu ineens mogelijk, de digitale mogelijkheden worden veel meer benut, participatiemogelijkheden zijn hierdoor groter.”

“Meer integrale samenwerking tussen afdelingen, gemeenten etc. Eén team, één taak helpt.”

“We leren ook beter prioriteren. Soms maken we zelf dingen belangrijker dan dat ze zijn en daar hebben het dan vaak 'heel druk' mee. In coronatijd hebben we de essentie ervaren van wat echt belangrijk is en waarvoor inwoners de gemeente nodig hebben. Het gaat helpen om nog meer als voorheen de inwoner centraal te stellen en ons vooral bezig te houden met onze kerntaken.”

Hoe druk hebben gemeenten het met communicatie over corona?

Bij driekwart van de gemeenten doet de organisatie een groter beroep op Communicatie dan voor de crisis.

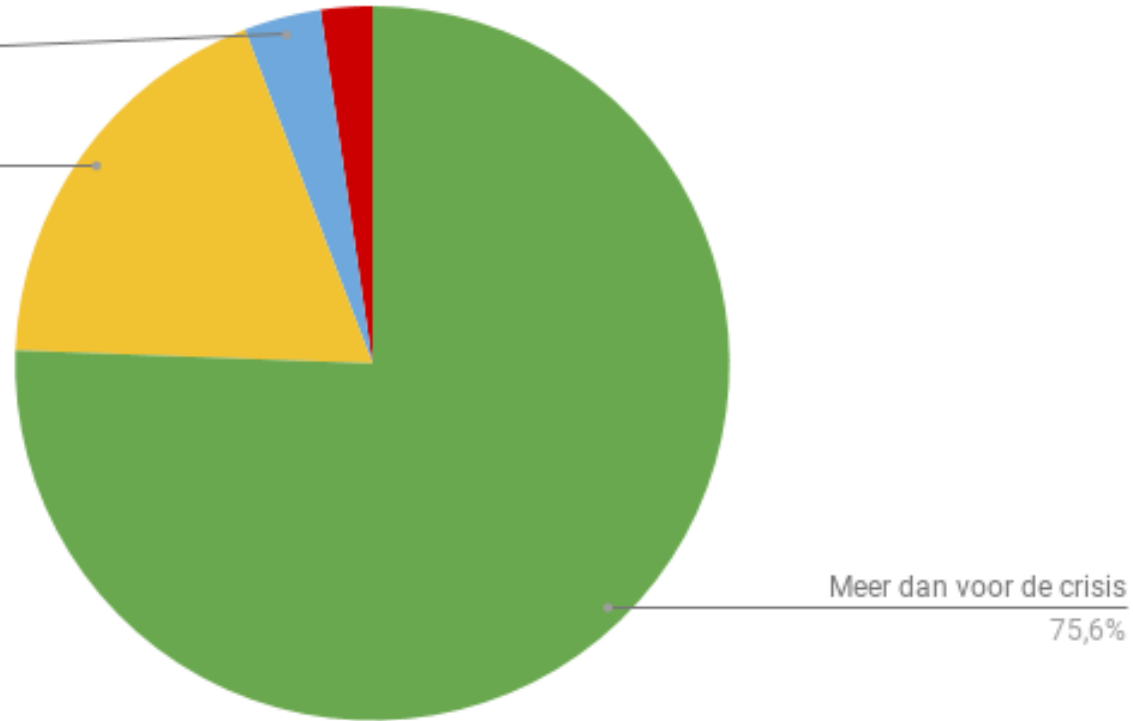
Gemeenten - Beroep dat de organisatie op ons doet

Minder dan voor de crisis

3,5%

Hetzelfde als voor de crisis

18,6%

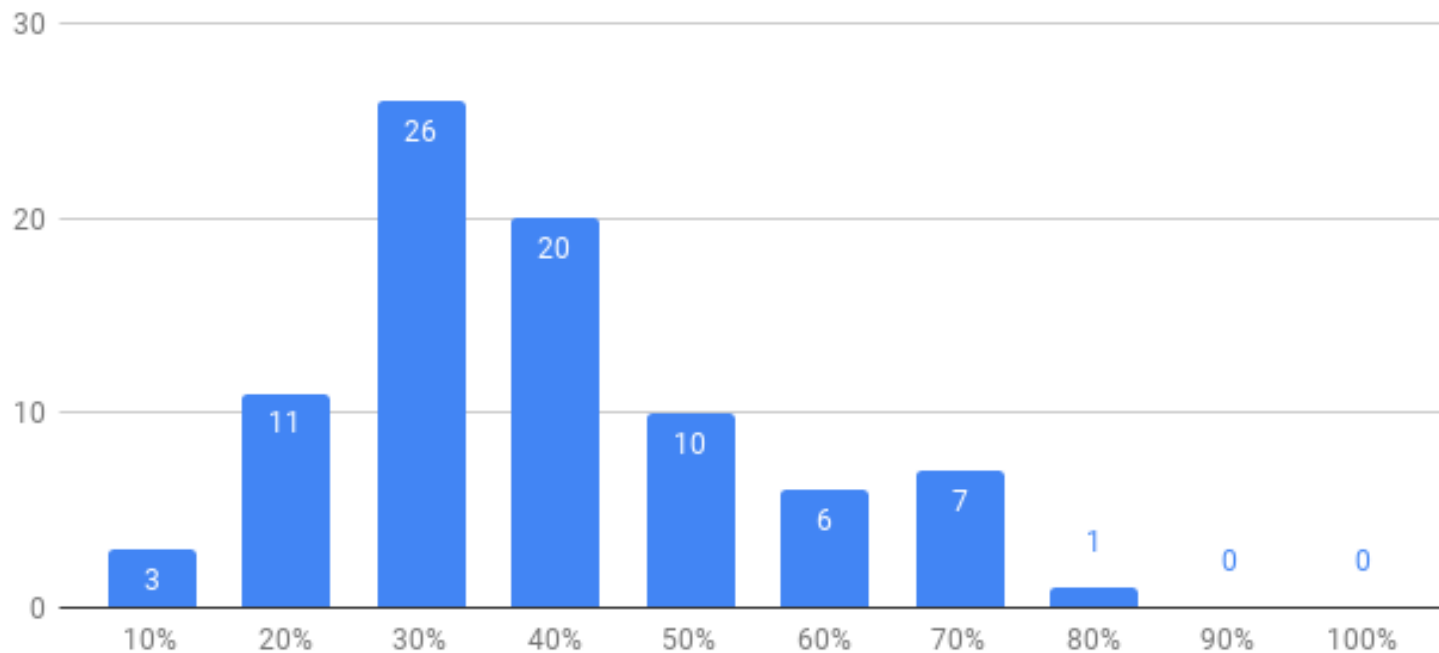

Verskil met vorige onderzoek

Dit percentage is iets gestegen. In mei was dit met 70% ook al hoog.

Ruim de helft van de teams besteedt 30% of 40% van de beschikbare capaciteit aan communicatie over corona.

Gemeenten - Hoeveel procent van de capaciteit van het communicatieteam besteed je nu aan communicatie over corona?

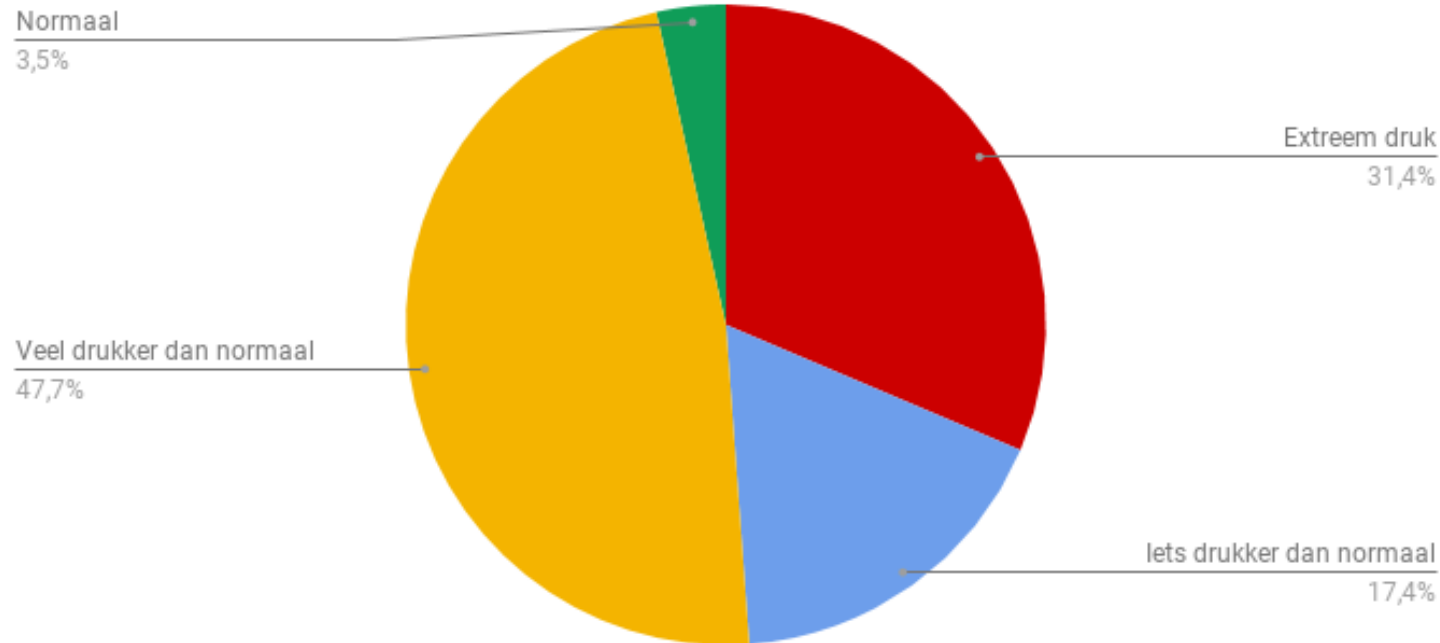
Verschil met vorige onderzoek

Er wordt nog steeds een redelijk groot deel van de tijd besteed aan communicatie over corona, maar het is wel een aanzienlijk kleiner percentage dan eind mei.

Toen besteedde tweederde van de teams meer dan de helft van de capaciteit aan corona. Dat is nu gedaald naar 28%.

Bijna 80% van de teams heeft het vanaf nu tot eind van het jaar ‘veel drukker dan normaal’ of ‘extreem druk’.

Gemeente - Hoe druk is het van nu tot eind van dit jaar?

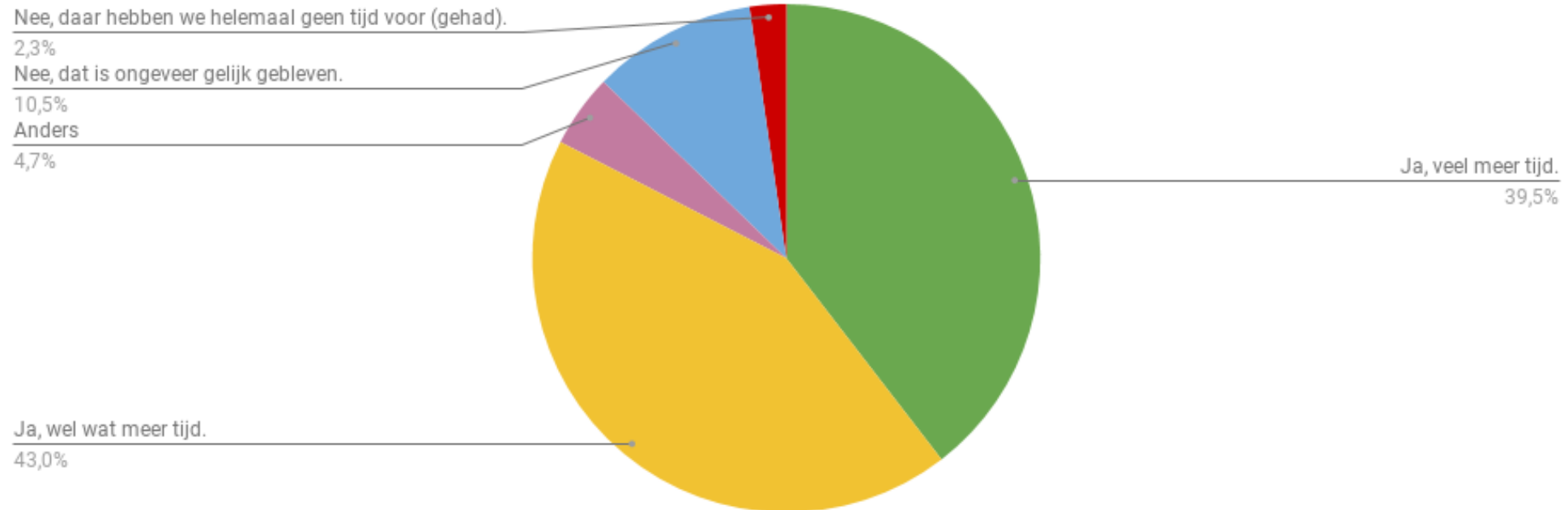
Verschil met vorige onderzoek

Het is in deze periode veel drukker dan eind mei werd verwacht. Toen verwachtte 31% van de teams het ‘drukker dan normaal’ of ‘extreem druk’ te hebben.

Een op de vijf kon toen nog geen inschatting maken.

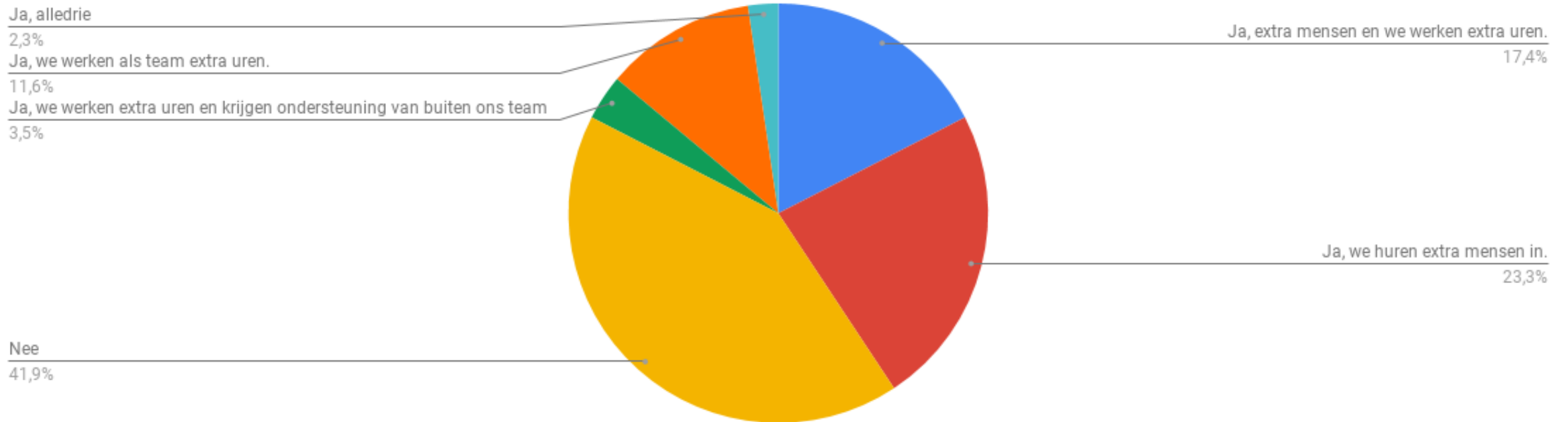
Ruim 80% van de teams besteedt meer tijd aan interne communicatie door de coronacrisis.

Gemeenten - Besteedt jullie team meer tijd aan interne communicatie door de coronacrisis?

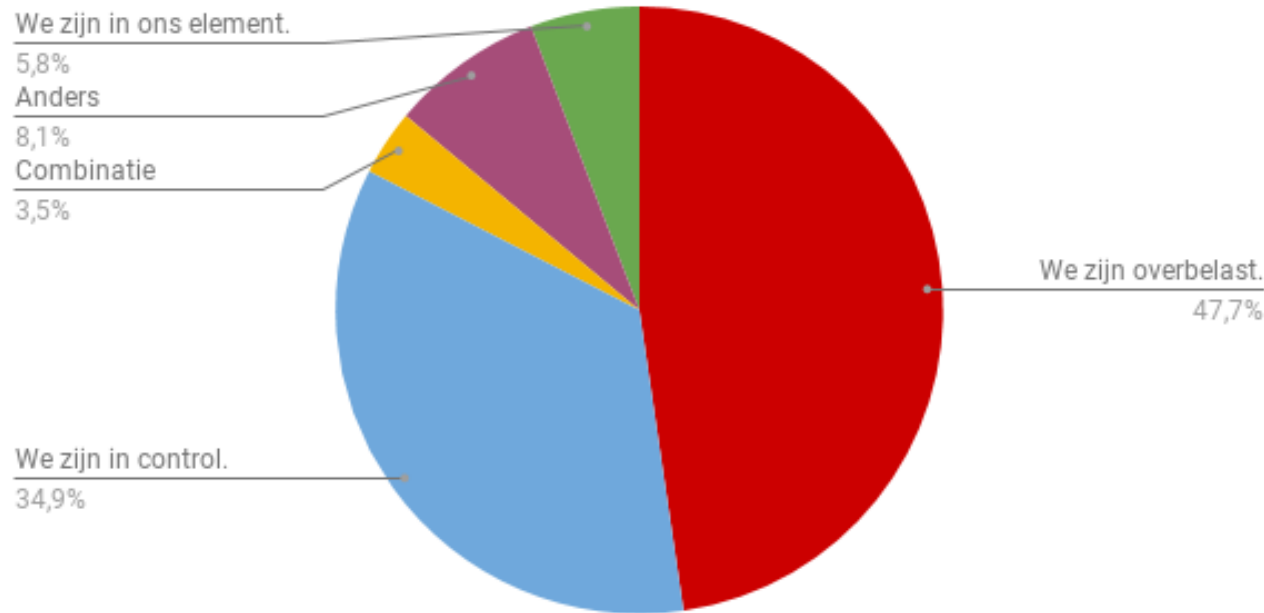
Bijna 60% zet extra capaciteit in, waarvan 35% als team extra uren werkt (eventueel gecombineerd met inhuur).

Gemeenten - Zetten jullie op dit moment extra capaciteit in voor communicatie?

Bijna de helft van de teams is overbelast. Ongeveer een op de drie is 'in control'.

Gemeente - Hoe kun je de stand van zaken in jullie team op dit moment het beste beschrijven?

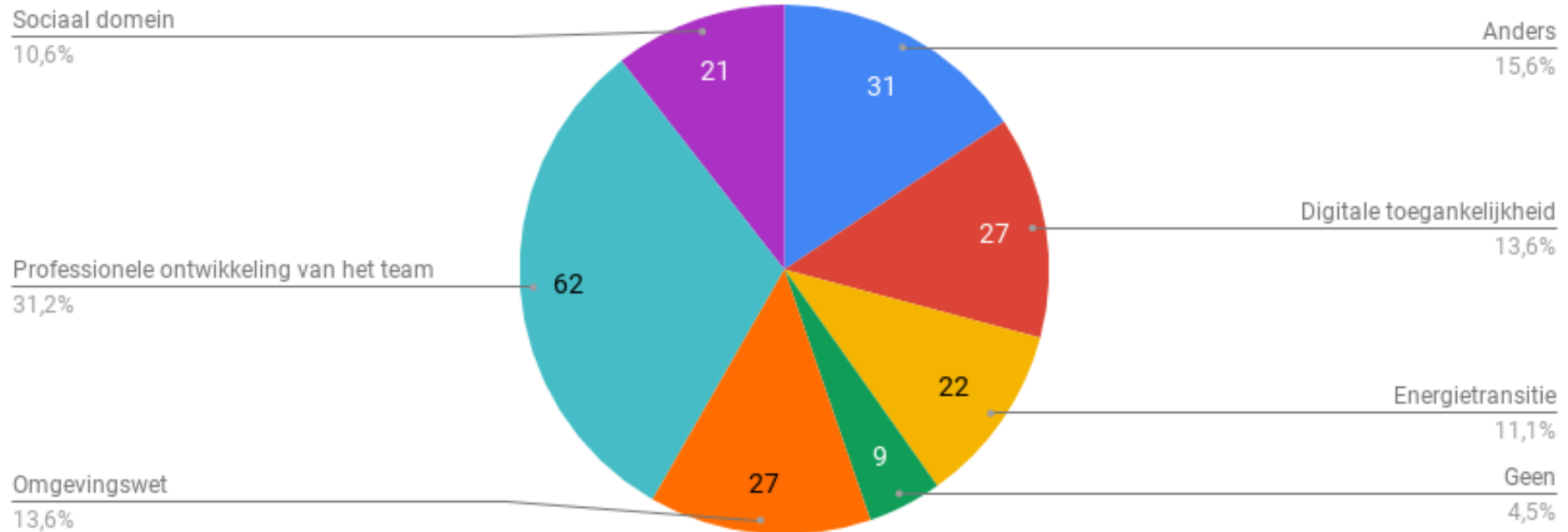

Verschil met vorige onderzoek

Eind mei gaf meer dan de helft van de teams aan 'in control' of 'juist nu in hun element' te zijn. Op dat moment zei een op de vijf teams overbelast te zijn. Wel gaven meerdere teams toen aan dat overbelasting op de loer lag, zeker in het geval er een tweede golf zou komen ...

Diverse communicatie-opgaven komen in de knel, maar vooral de eigen professionele ontwikkeling.

Gemeenten - Welke andere communicatie-opgaven komen (vooral) in de knel tot eind van het jaar?

Wat zien de teams als belangrijkste knelpunten?

- De meeste opmerkingen gaan over de verwachting van bestuur en organisatie dat ook 'het andere werk' gewoon doorgaat of weer wordt opgepakt.
- Dat veroorzaakt druk op het team, dus dat is het tweede punt dat veel wordt genoemd: werkdruk en capaciteit. Zeker in combinatie met de onzekerheid over hoe lang dit allemaal nog gaat duren.
- Het thuiswerken en aangehaakt houden van collega's is een belangrijk aandachtspunt.
- Er zijn zorgen over het publieke draagvlak voor de maatregelen en de polarisatie in de samenleving.

“We zitten in een bestuurlijke fusie, we hebben corona, de medewerkers beginnen door het thuiswerken 'af te haken' en de colleges willen hun ambitieniveau houden.”

“Projecten vanuit de organisatie, waar communicatie ondersteuning bij nodig is, zijn weer opgestart. Ook de communicatie rondom corona vraagt weer meer tijd. Dit telt op en resulteert in veel druk op de afdeling. Een afdeling die de afgelopen maanden al op meer dan volle kracht heeft gedraaid.”

“Hoe langer we met corona bezig zijn, zeker nu het virus weer oplaait, hoe minder begrip er is vanuit de organisatie. Projectleiders willen gewoon door met hun project en verwachten daarbij volledige inzet van communicatie. Dat kunnen we nu niet bieden.”

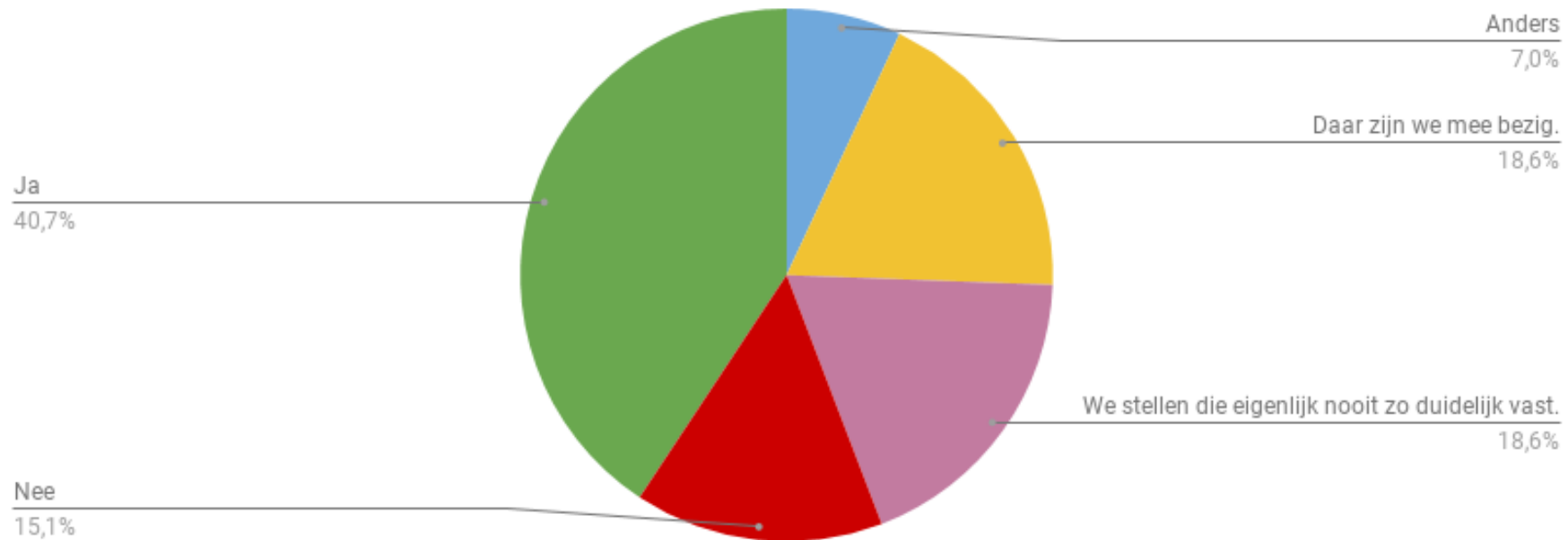
“Mensen veranderen hun gedrag nog onvoldoende. Ze zijn coronamoe en velen kunnen de steeds wisselende adviezen niet meer volgen. Dit maakt het voor ons, gemeente, lastig om te communiceren richting inwoners algemeen. Wel slagen we er in het algemeen goed in om speciale groepen zoals ondernemers en evenementenorganisatoren rechtstreeks in gesprek te zijn over hun vragen, voorstellen en mogelijkheden.”

*“De lengte van deze crisis in relatie tot de communicatie.
Na vijf toespraken/columns van de burgemeester met allemaal
ongeveer dezelfde boodschap: wat vertel je dan nog?”*

“Doordat fysiek niet veel kan, zijn de digitale kanalen 'vaker' in gebruik. Hoe zorg je ervoor dat je doelgroep wordt bereikt en ook bereikt wil worden via die kanalen? Ontstaat er straks geen digitale moeheid voor communicatie en ontmoetingen. Hoe houden we het aantrekkelijk, toegankelijk en gedoseerd?”

Bijna 60% heeft de communicatieprioriteiten voor 2020 aangepast of is daar mee bezig.

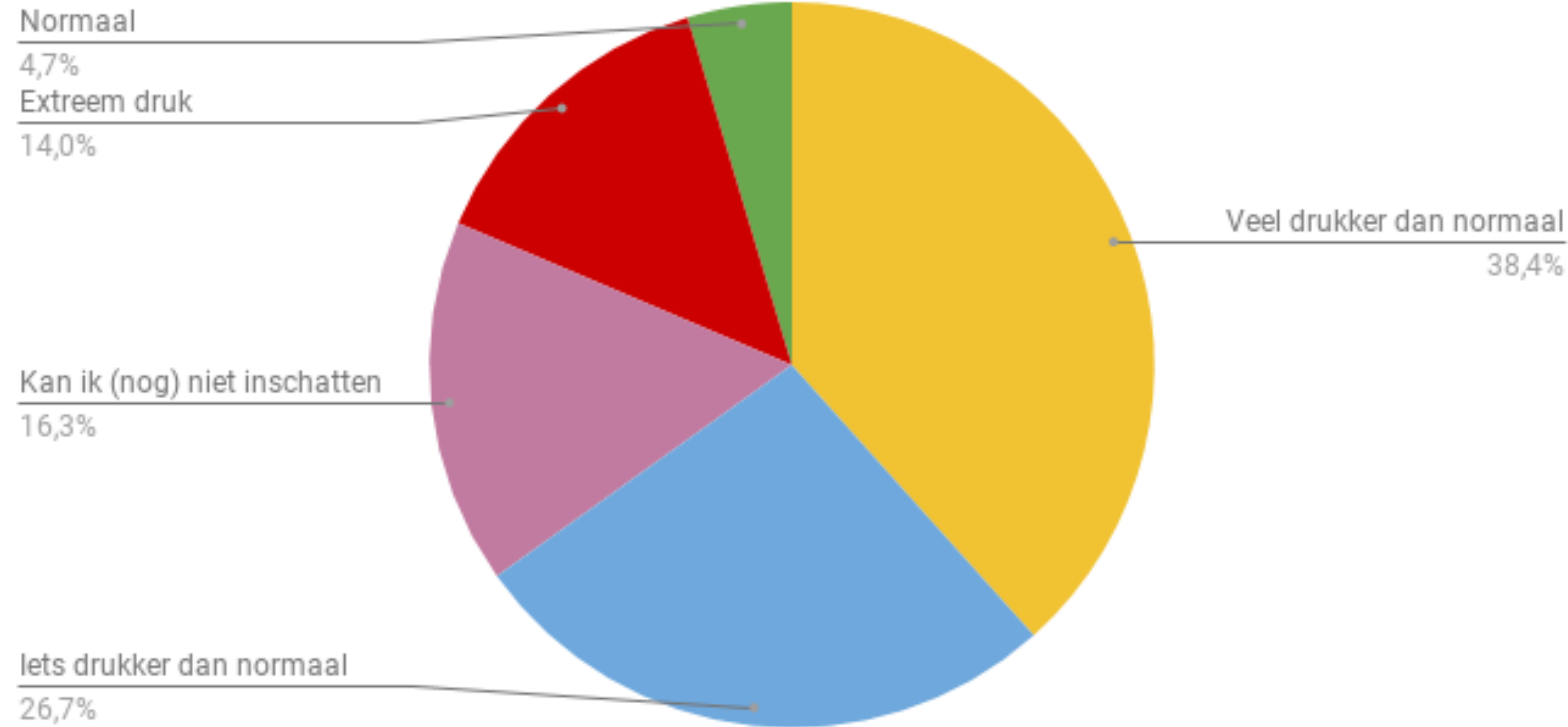
Gemeenten - Zijn de communicatieprioriteiten voor 2020 bijgesteld naar aanleiding van de coronacrisis?

Verwachting 2021

Meer dan de helft verwacht dat 2021 ook nog veel drukker dan normaal tot extreem druk zal zijn.

Gemeenten - Hoe druk verwacht je dat het wordt in 2021?

14% van de teams Communicatie krijgt in 2021 extra capaciteit vanwege corona.

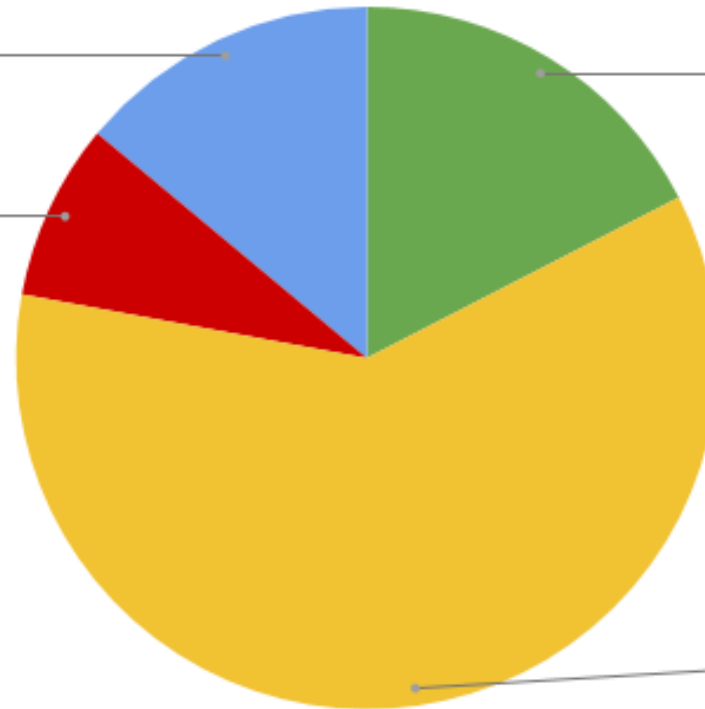
Gemeenten - Krijgen jullie in 2021 extra capaciteit?

Ja, vanwege corona.
14,0%

Ja, maar dat staat los van corona.
17,4%

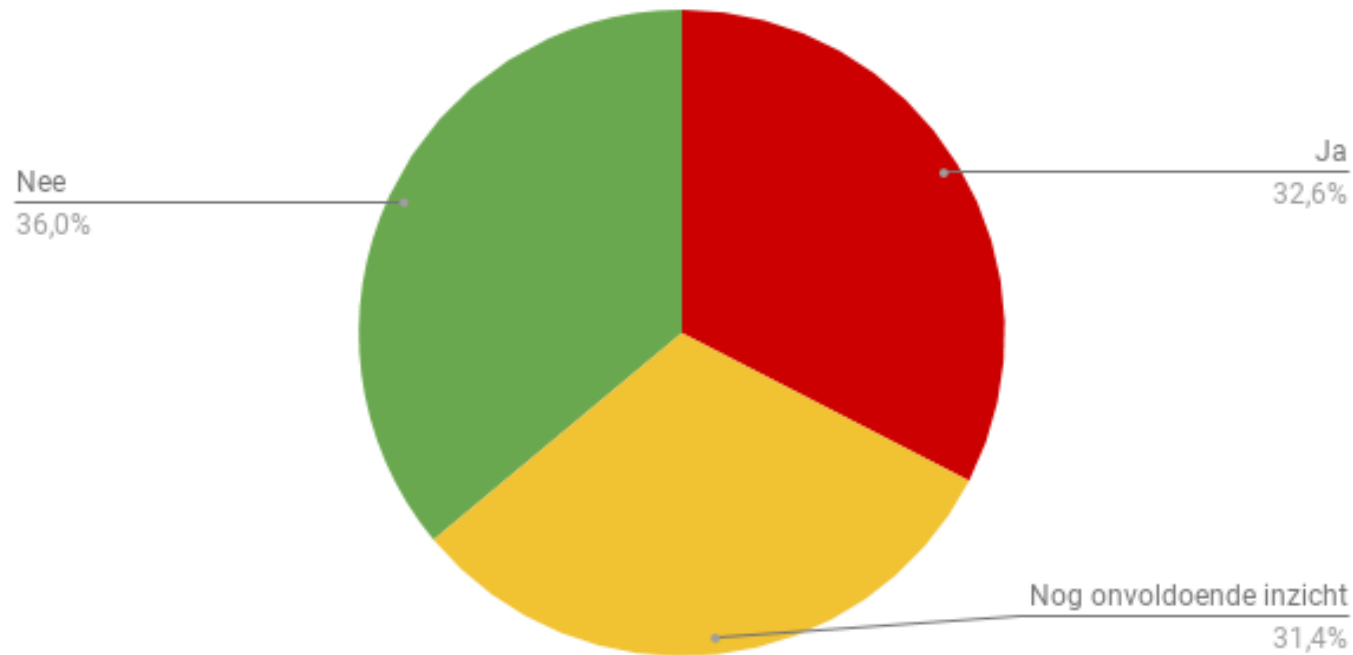
Nee, we moeten juist capaciteit inleveren.
8,1%

Nee, onze capaciteit blijft gelijk.
60,5%

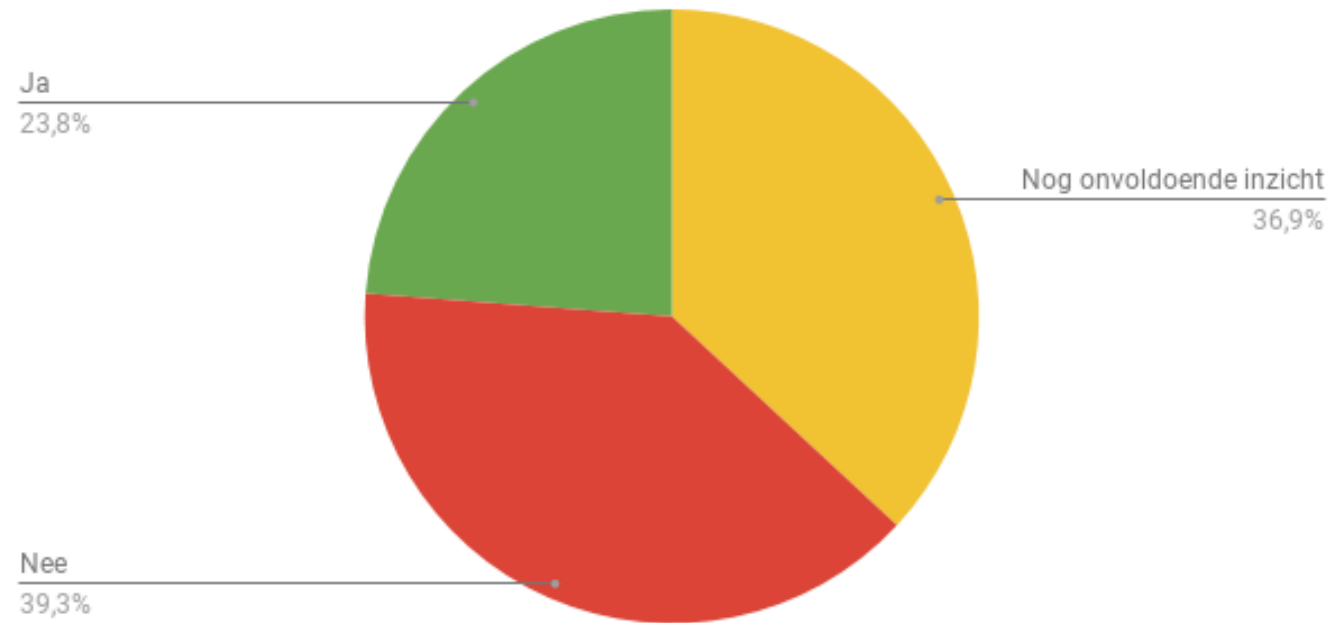
Een derde denkt dat er bezuinigd kan gaan worden op Communicatie, een derde heeft nog onvoldoende inzicht.

Gemeenten - herken je de kans op bezuinigingen op communicatie door verhoogde uitgaven?

Bijna een kwart anticipeert op eventuele bezuinigingen.

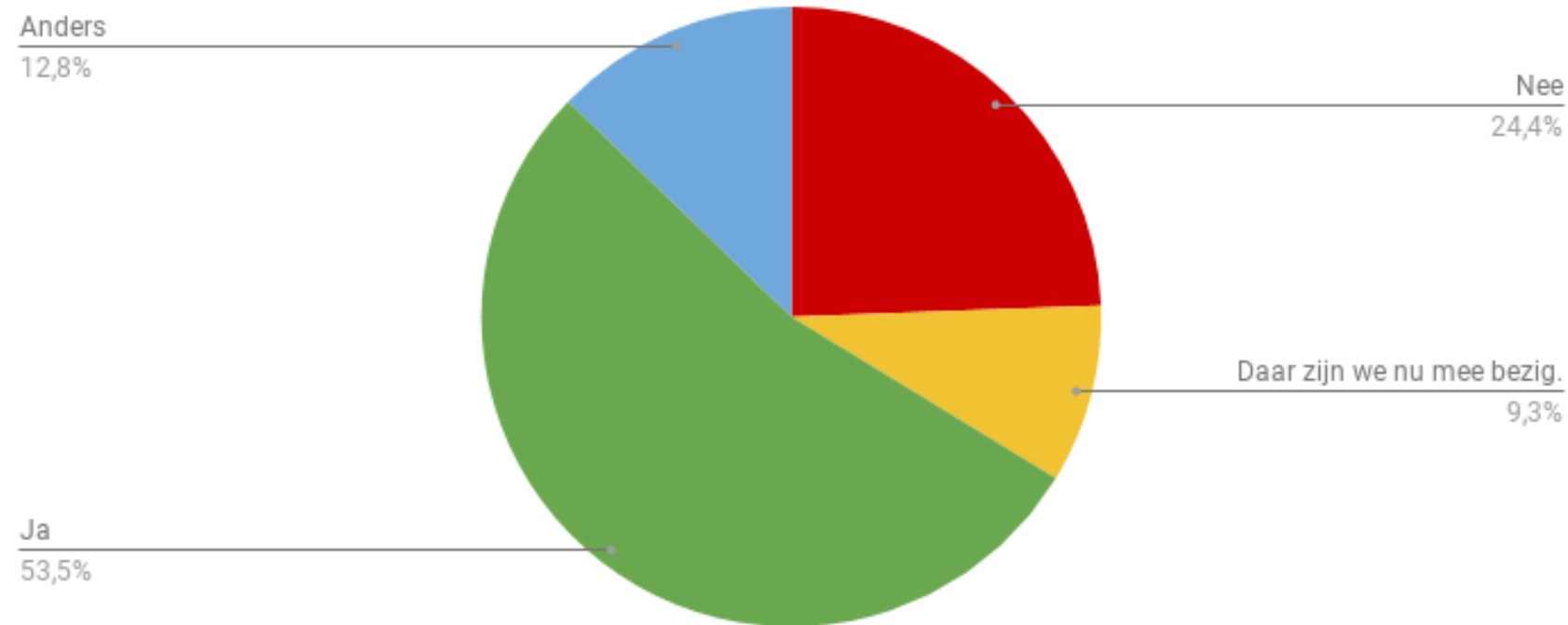
Gemeenten - Anticipeer je op eventuele bezuinigingen op communicatie?

Hoe pakken gemeenten de
communicatie over corona aan?

Ruim 60% heeft een eigen communicatiestrategie ontwikkeld of is daar mee bezig.

Gemeenten - Hebben jullie een eigen (lokale of regionale) communicatiestrategie ontwikkeld voor communicatie over corona?

Toelichting op 'anders'

De gemeenten die iets 'anders' hebben ingevuld geven vooral aan de strategie van de Veiligheidsregio te volgen en die te vertalen of aan te vullen met lokale acties.

Bijna 40% van de teams heeft inmiddels een plan om communicatie over corona structureel in te bedden in de organisatie of is daar mee bezig.

Gemeenten - Hebben jullie een plan voor hoe je communicatie over corona structureel gaat inbedden in de staande organisatie?

Anders

11,6%

Dat vinden we niet nodig.

3,5%

Ja, dat hebben we inmiddels.

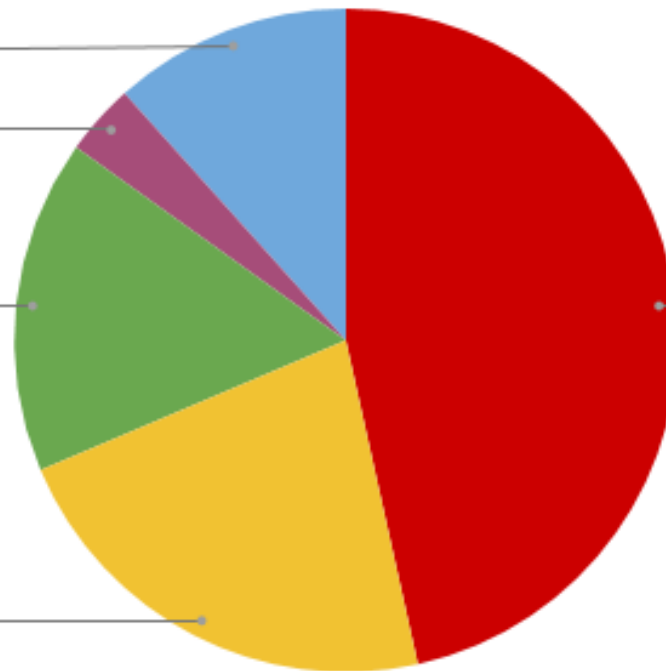
16,3%

Daar zijn we mee bezig.

22,1%

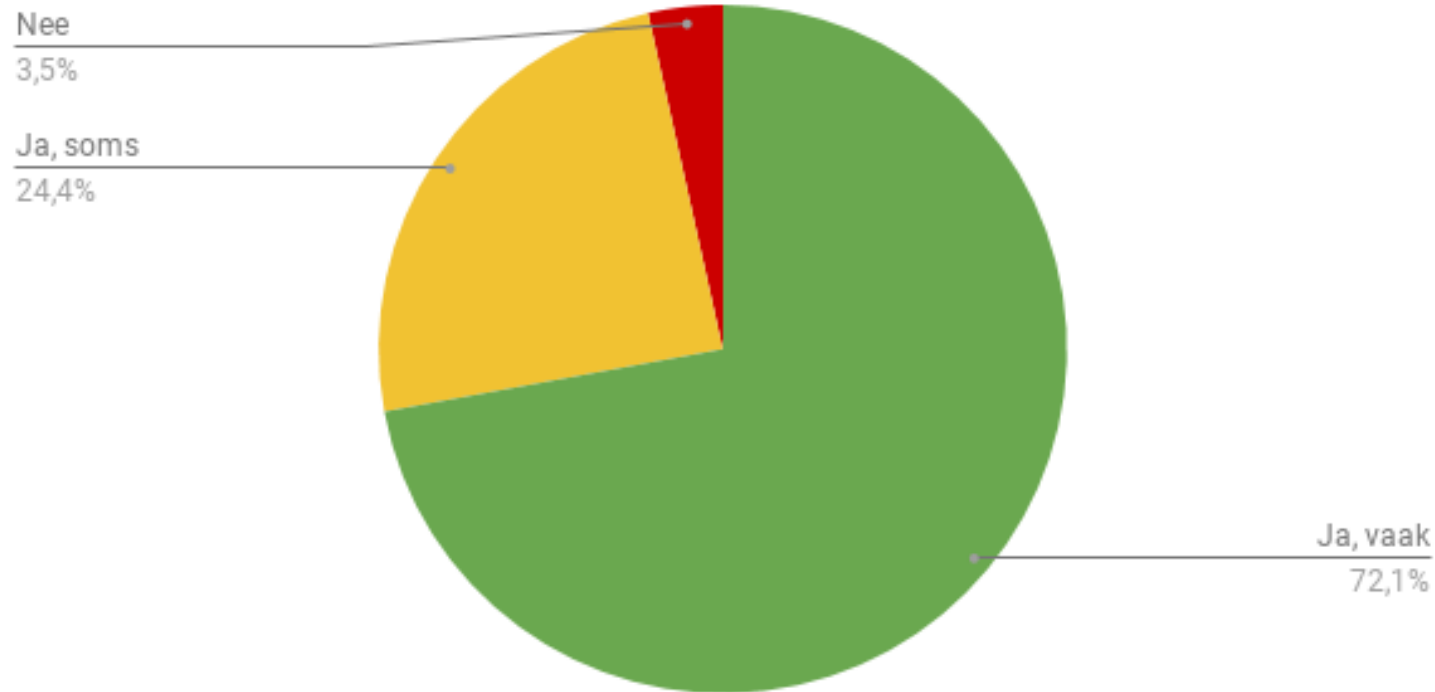
Nee, maar dat zouden we wel moeten doen.

46,5%

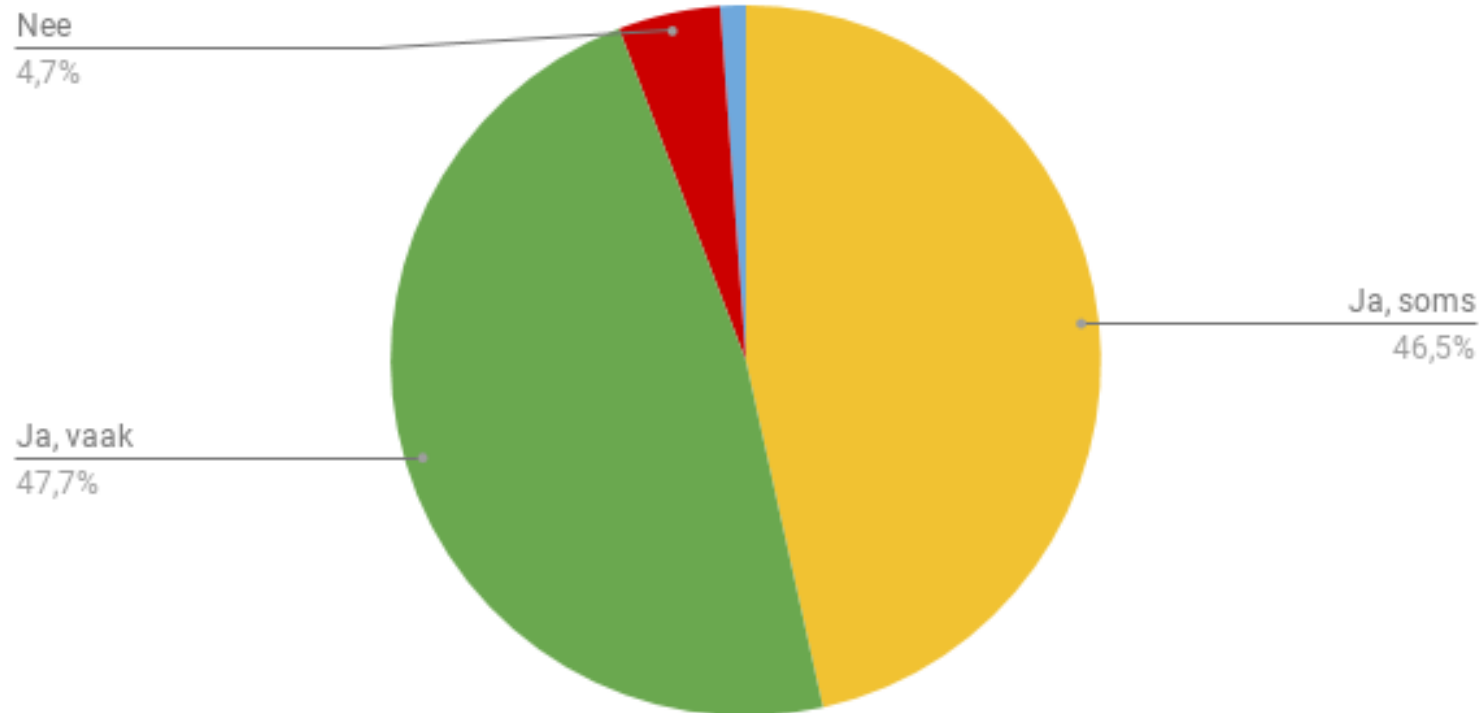
Bijna driekwart maakt vaak gebruik van beeld en video van de rijksoverheid.

Gemeenten - Maak je gebruik van beeld en video die centraal beschikbaar zijn via rijksoverheid.nl?

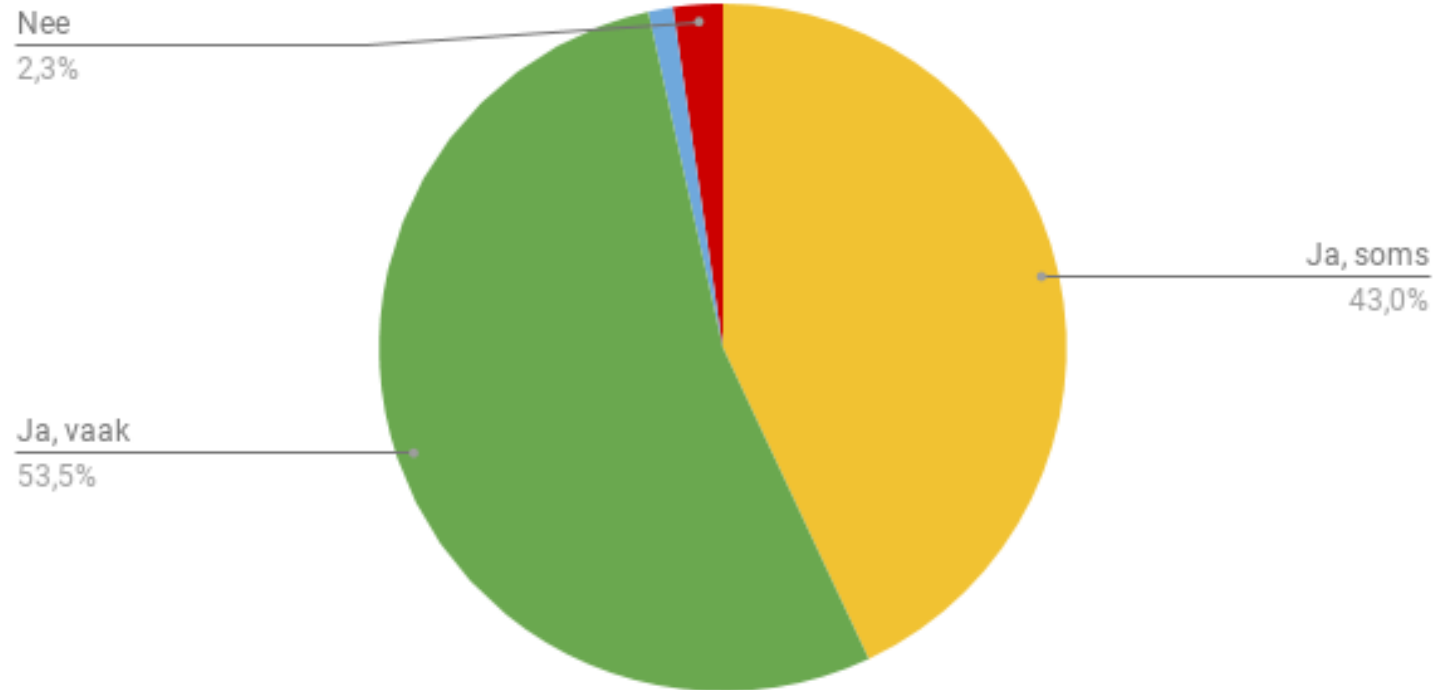
Bijna de helft maakt vaak gebruik van informatie in eenvoudige taal van de rijksoverheid.

Gemeenten - Maak je gebruik informatie in eenvoudige taal die centraal beschikbaar is via rijksoverheid.nl?

Ruim de helft maakt vaak gebruik van informatie voor ondernemers van de rijksoverheid.

Gemeenten - Maak je gebruik van informatie voor ondernemers die centraal beschikbaar is via rijksoverheid.nl?

Bijna driekwart van de gemeenten gebruikt de Handreiking communicatieaanpak van de rijksoverheid.

Gemeenten - Maak je gebruik van de Handreiking communicatieaanpak coronavirus (NKC)?

Ik ken deze niet

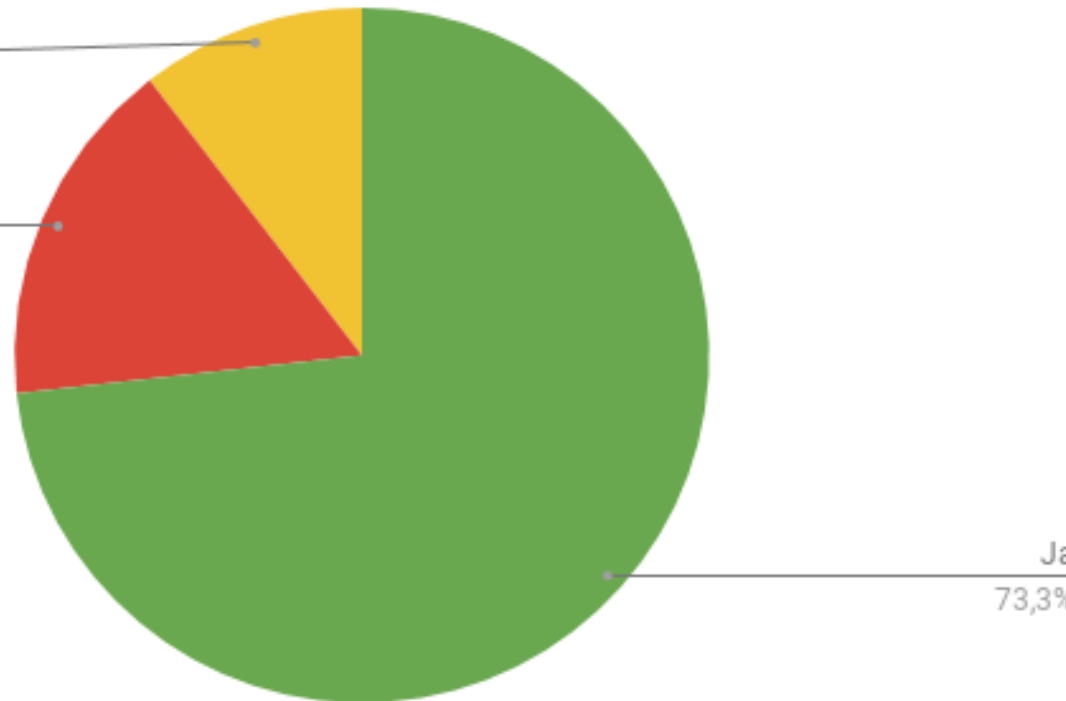
10,5%

Nee

16,3%

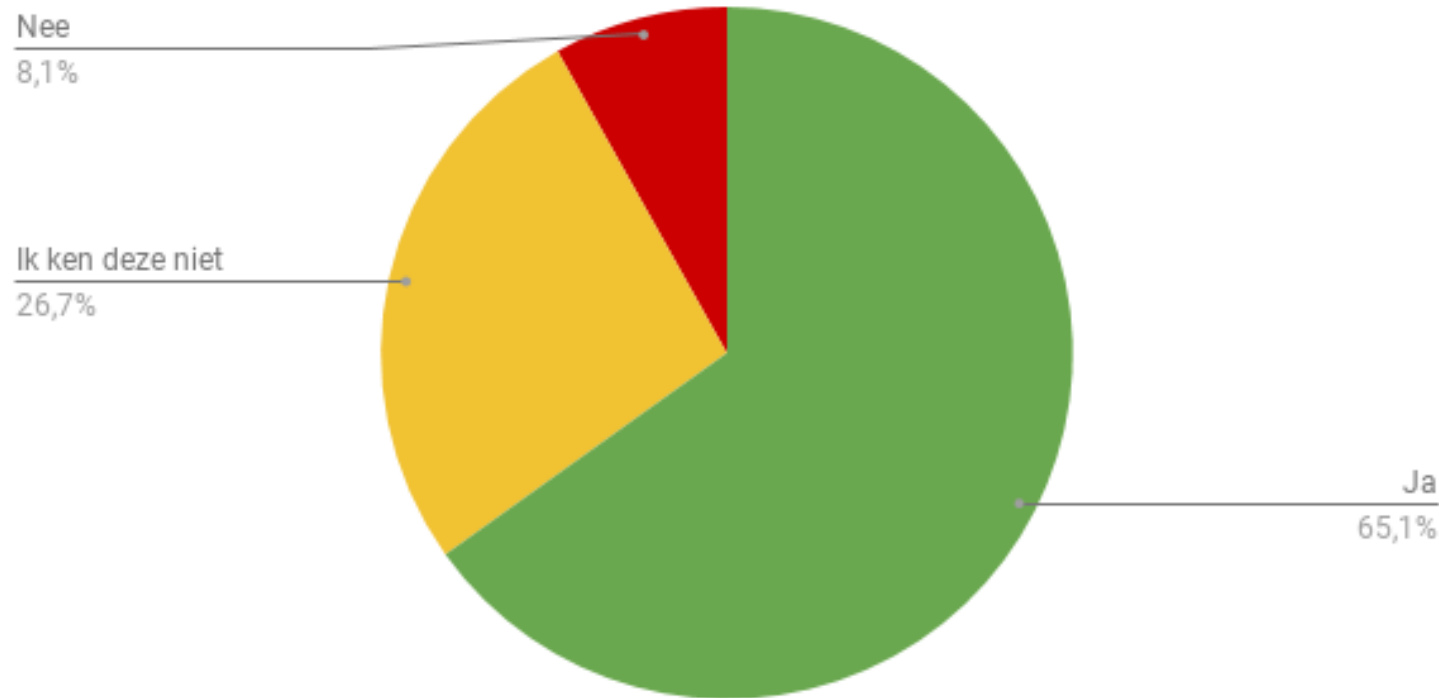
Ja

73,3%

65% gebruikt de nieuwsbrief van de Programmadirectie COVID-19. Ruim een kwart kent deze niet.

Gemeenten - Maak je gebruik van de tweewekelijkse nieuwsbrief Programmadirectie COVID-19?

Toelichting

Tot 1 juli verscheen een dagelijkse nieuwsbrief van het Nationaal Kernteam Crisiscommunicatie (NKC).

Daarna werd het NKC ontbonden en werd de communicatie overgenomen door het programma-DG- COVID-19 van het ministerie van JenV. De nieuwsbrief verscheen eens per twee weken.

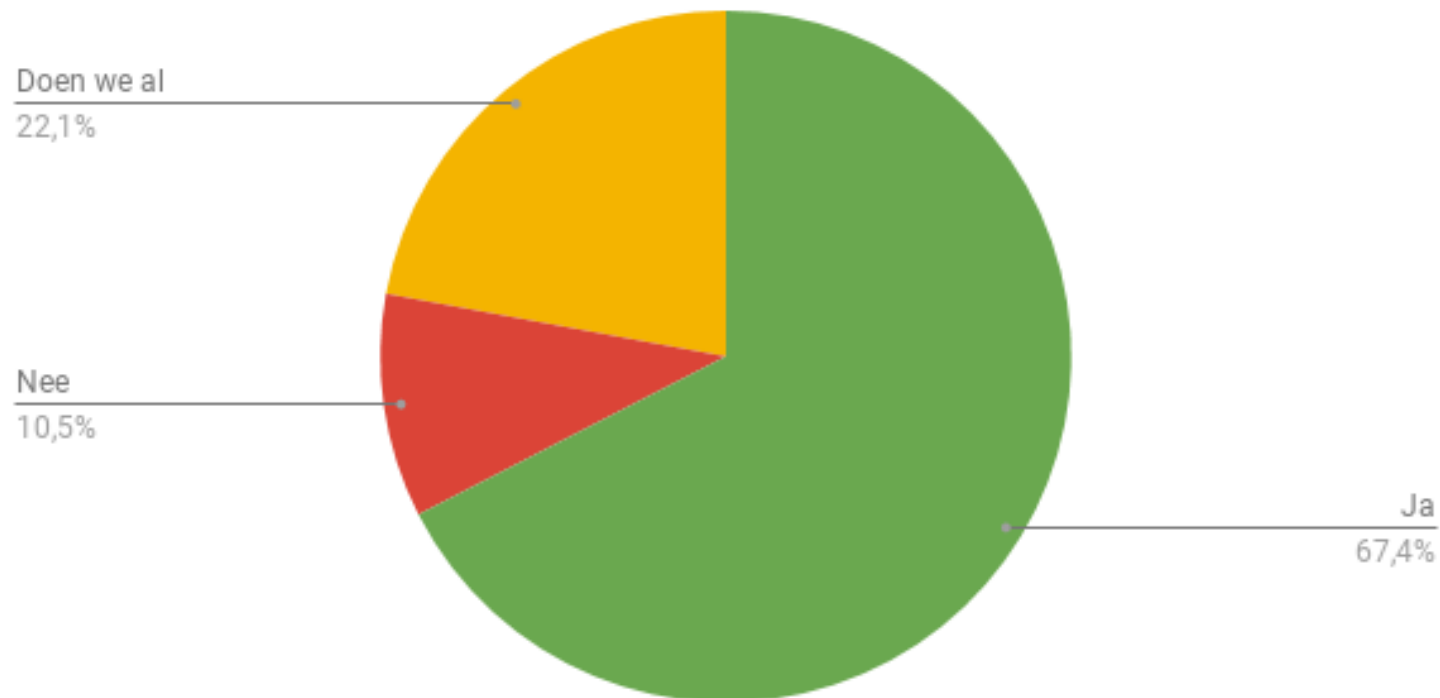
Vanwege de opleving van de crisis is sinds medio oktober het NKC weer geactiveerd voor de coördinatie van de communicatie. De nieuwsbrief verschijnt nu wekelijks en indien nodig vaker.

Aanmelden voor de nieuwsbrief kan via communicatiecovid@minjenv.nl

Welke behoefte aan
kennisuitwisseling is er?

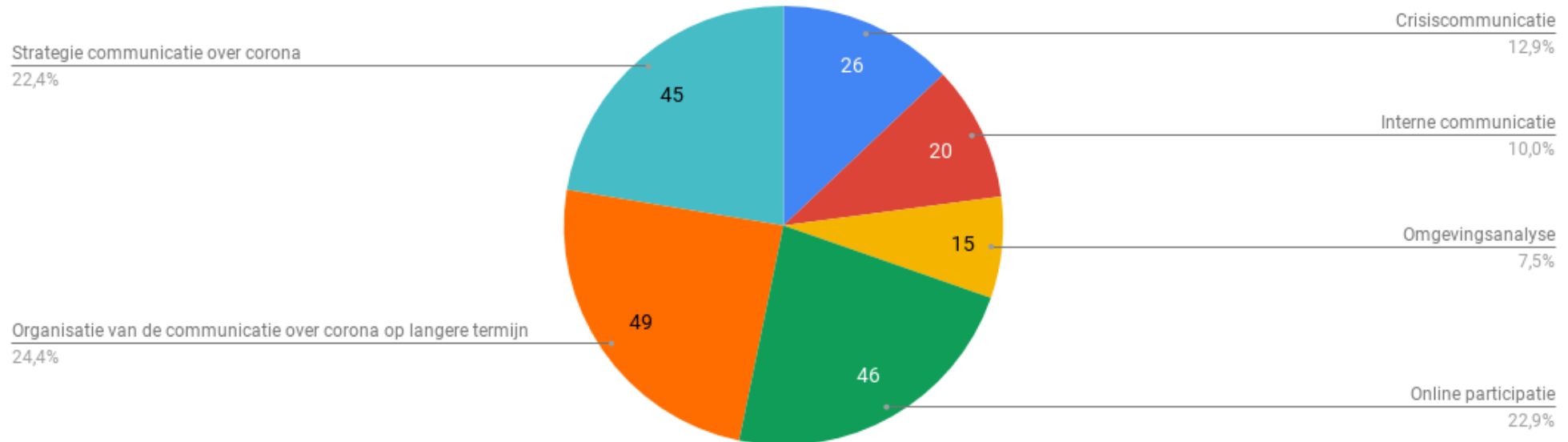
Er is grote behoefte aan kennisuitwisseling. Een op de vijf gemeenten doet dit ook al – voornamelijk binnen het verband van de Veiligheidsregio.

Gemeenten - Hebben jullie behoefte om kennis en ervaring uit te wisselen met andere gemeenten of Veiligheidsregio's?

Gemeenten willen vooral kennis uitwisselen over strategie en organisatie van communicatie over corona en over online participatie.

Gemeenten - Zo ja, waarover wil je kennis en ervaring uitwisselen?

Rapportage Veiligheidsregio's

- Werkdruk en capaciteit
- Relatie met de organisatie
- Aanpak van de communicatie over corona
- Behoefte aan kennisuitwisseling

Dertien Veiligheidsregio's deden mee aan het onderzoek.

Dat is 52% van de in totaal 25 Veiligheidsregio's.

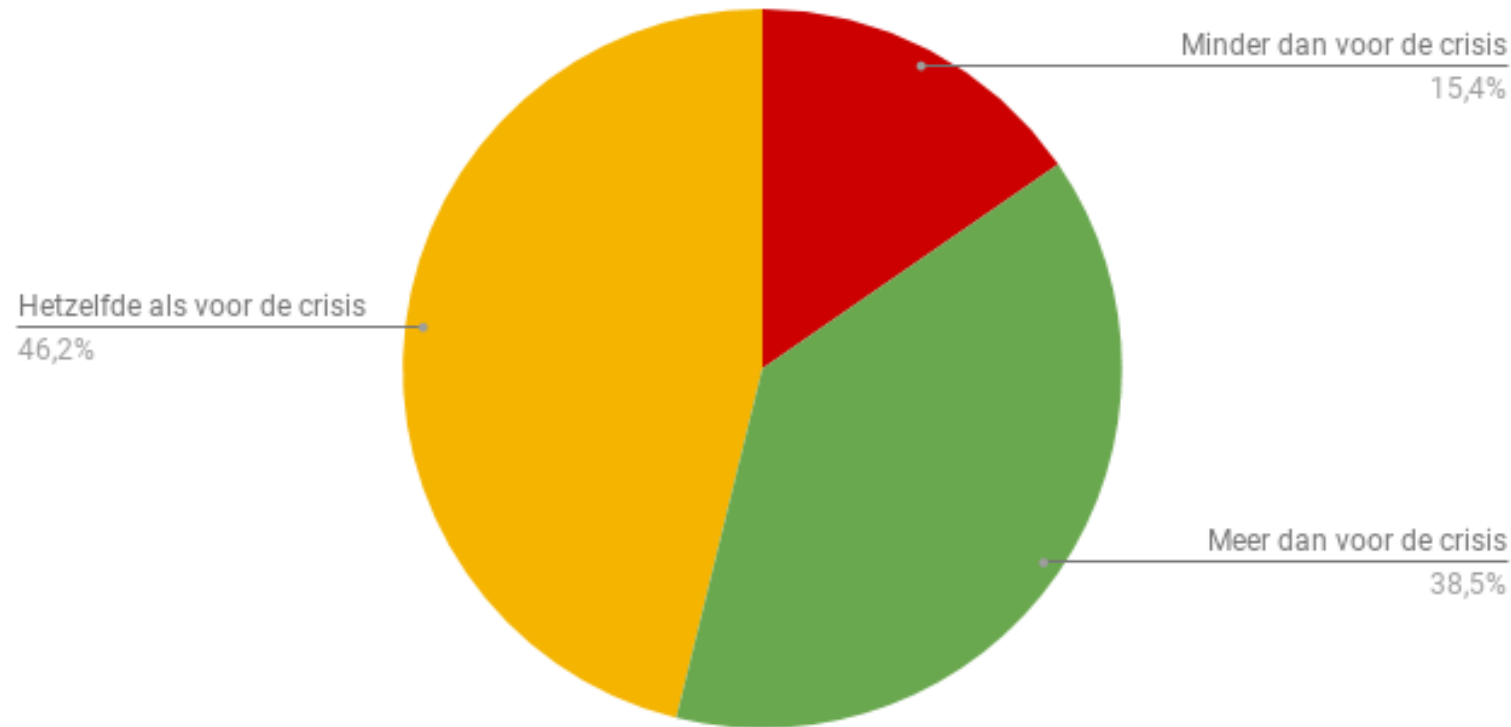
Veiligheidsregio's in Nederland

Wat is het effect van de crisis op de relatie tussen Communicatie en de organisatie?

Bij bijna 40% laat het bestuur zich beter adviseren dan voor de crisis.

Veiligheidsregio - Bestuur laat zich goed adviseren

Vergelijking vorige onderzoek

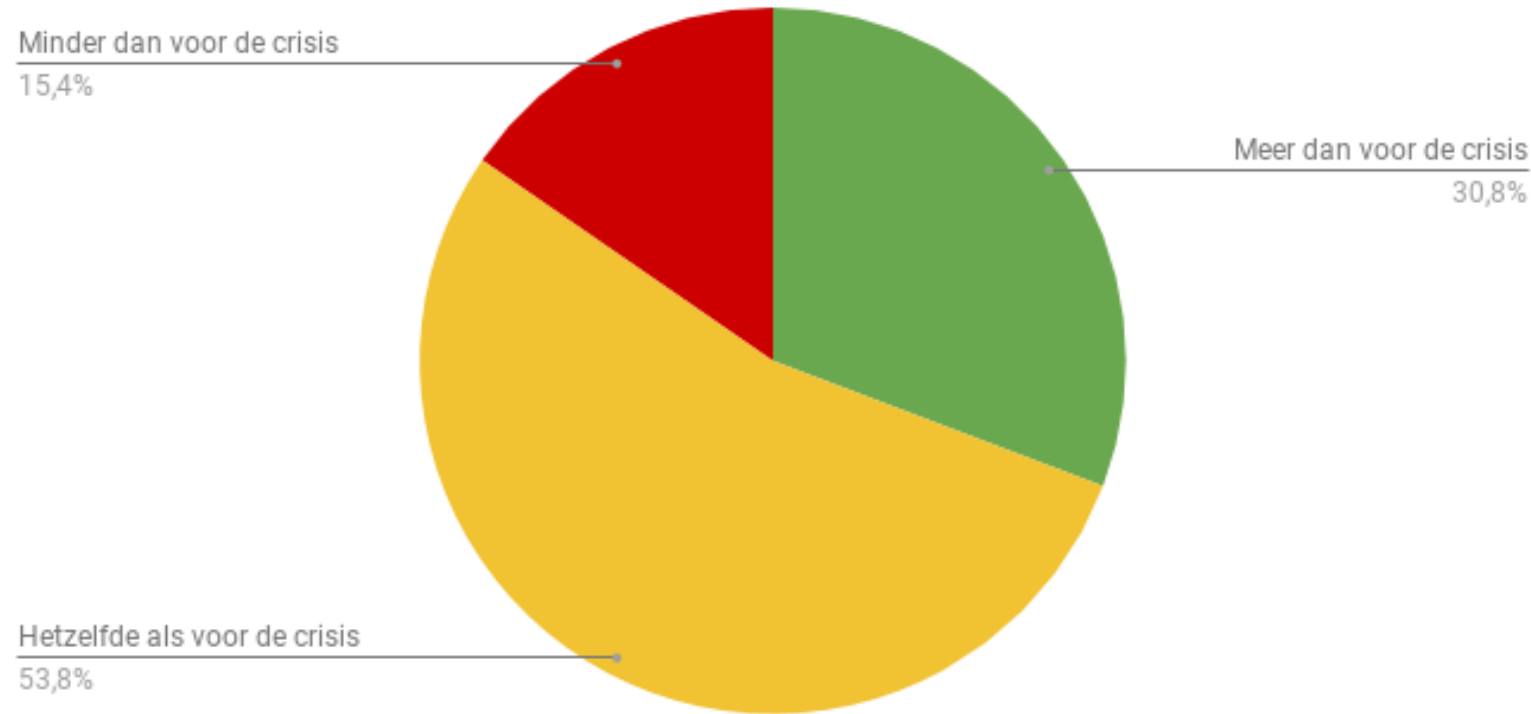
Eind mei liet 45,5 van de besturen zich beter adviseren, dat percentage is dus licht gedaald. Destijds was er geen bestuur dat zich minder liet adviseren, dat is nu een percentage van 15,4% (net als bij de organisatie – zie volgende dia).

Bij 30% laat de organisatie zich beter adviseren dan voor de crisis.

Vergelijking vorige onderzoek

Eind mei liet nog ruim de helft (54,5%) van de organisaties zich beter adviseren. Destijds was er geen organisatie die zich minder liet adviseren, dat is nu een percentage van 15,4% (net als bij het bestuur – zie vorige dia).

Veiligheidsregio - Organisatie laat zich goed adviseren

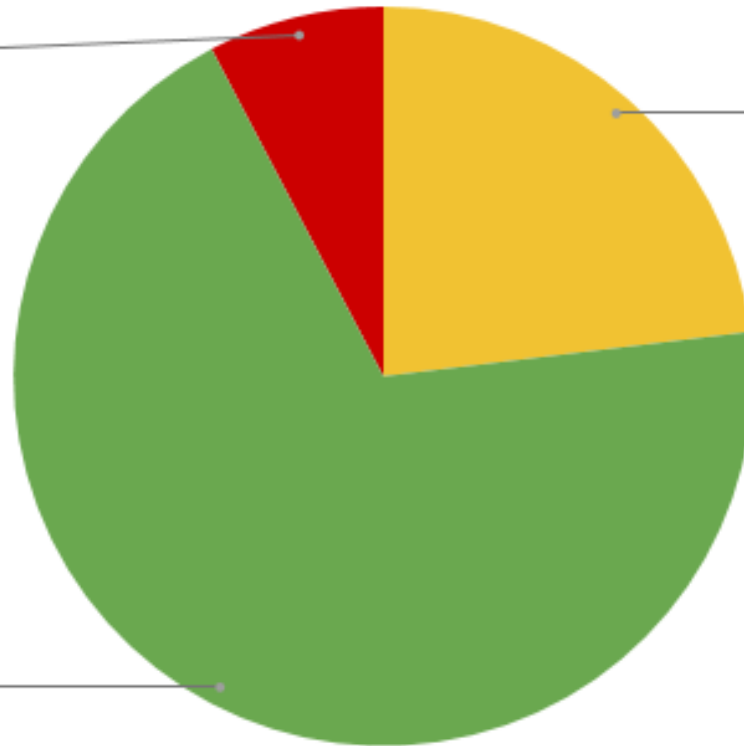
Bij bijna 70% is de waardering voor de inzet groter dan voor de crisis.

Veiligheidsregio - Waardering voor onze inzet

Minder dan voor de crisis
7,7%

Hetzelfde als voor de crisis
23,1%

Meer dan voor de crisis
69,2%

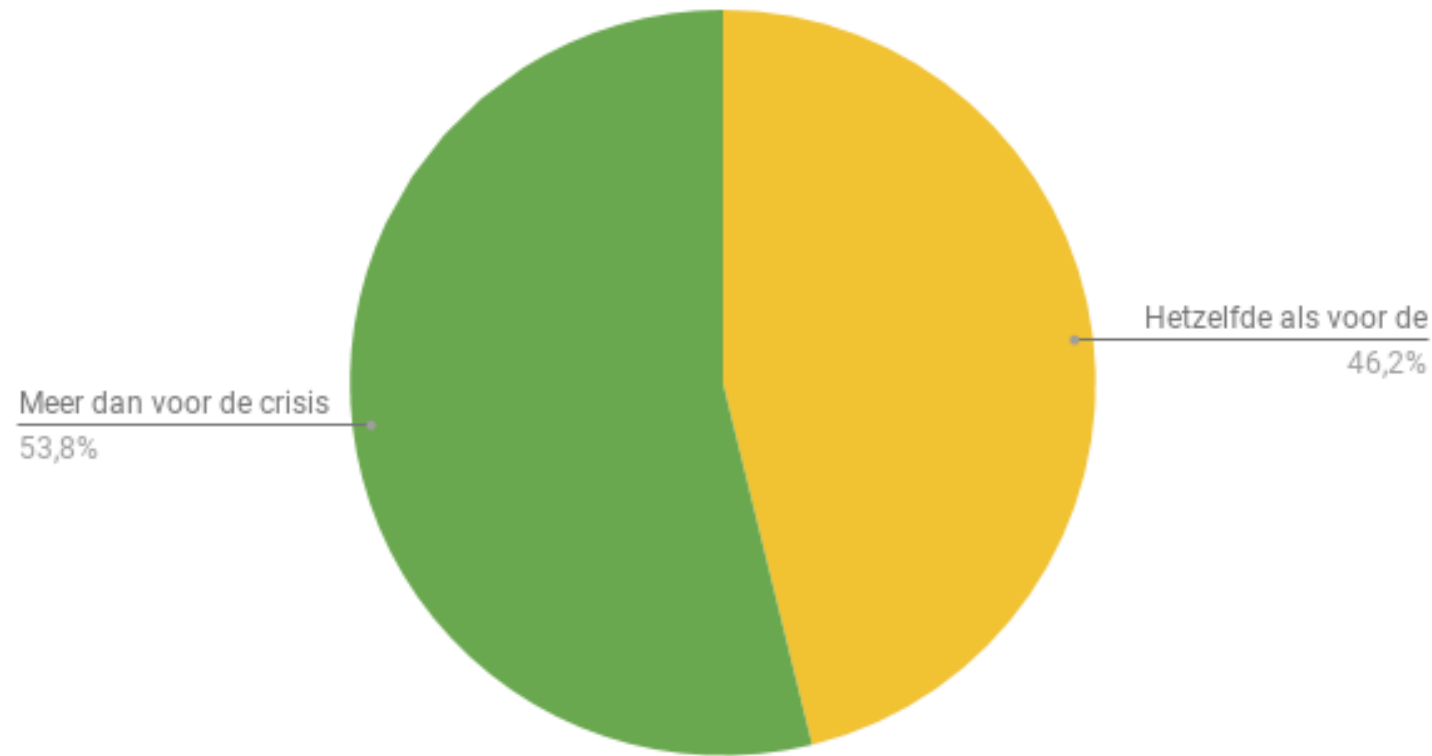

Vergelijking vorige onderzoek

De waardering voor de inzet van Communicatie blijft onverminderd hoger dan voor de crisis. Eind mei was dat 72,7%, nu 69,2%.

Bij meer dan de helft wordt het resultaat meer gewaardeerd dan voor de crisis.

Veiligheidsregio - Waardering voor ons resultaat

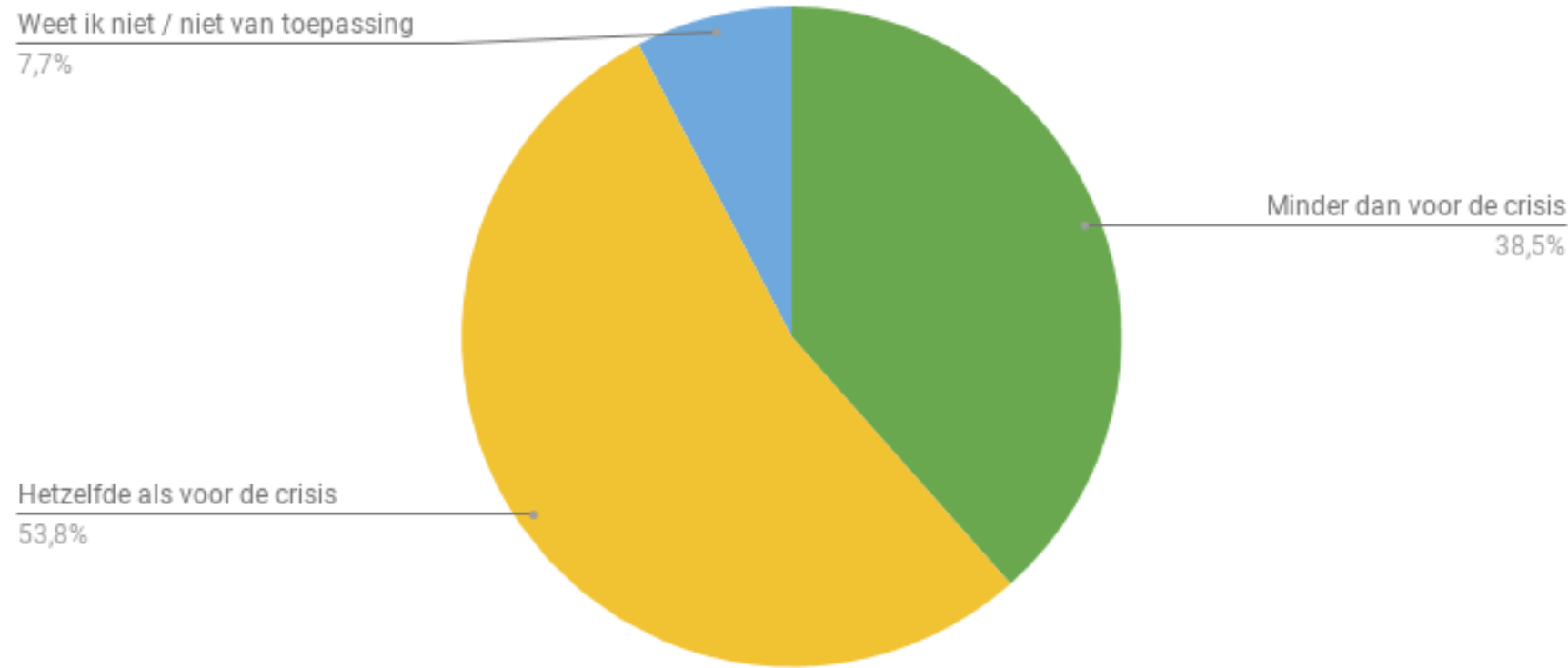

Vergelijking vorige onderzoek

Eind mei was de waardering voor het resultaat van Communicatie bij 63,6% van de organisaties hoger dan voor de crisis. Dat percentage is nu gedaald naar 53,8%.

Bij bijna 40% is er minder kritiek op Communicatie dan voor de crisis.

Veiligheidsregio - Kritiek op ons team

Vergelijking vorige onderzoek

Eind mei was er in 54,5 gevallen minder kritiek op Communicatie dan voor de crisis. Dat percentage is dus wel wat gedaald.

Welke kansen zien Veiligheidsregio's?

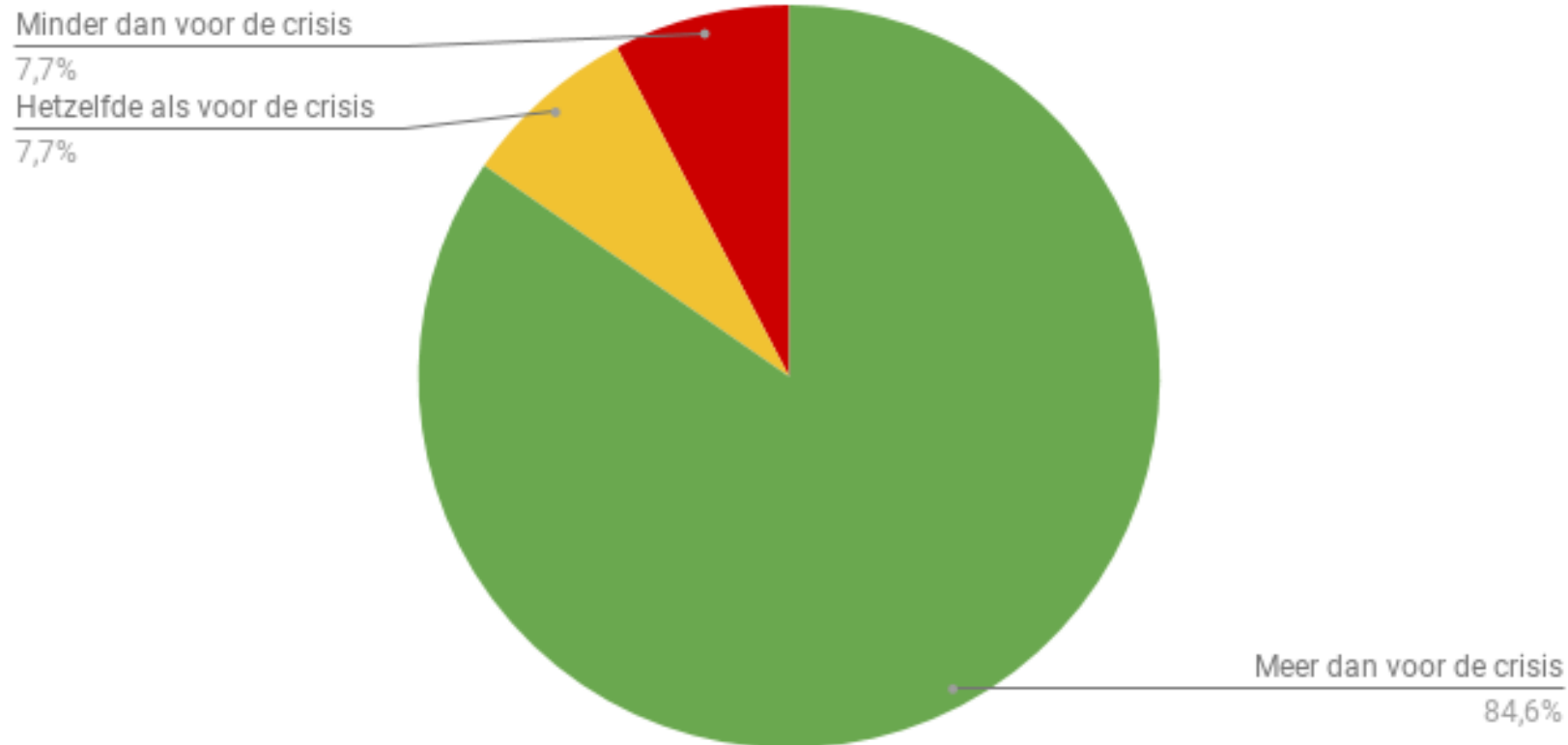
- Het meest genoemd wordt de geïntensiverde samenwerking met gemeenten en het beter gebruik maken van het netwerk.
- Daarnaast worden de zichtbaarheid van Communicatie, betere profilering in de organisatie en professionalisering genoemd.

"De coronacrisis gaat zonder meer als vliegwiel fungeren voor de doorontwikkeling van crisiscommunicatie in onze regio: meer goed opgeleide communicado's die niet schrikken van een crisis, minder vrije instroom (van minder goed gemotiveerde) communicado's van netwerkpartners, zoals gemeenten."

Hoe druk hebben de
Veiligheidsregio's het met
communicatie over corona?

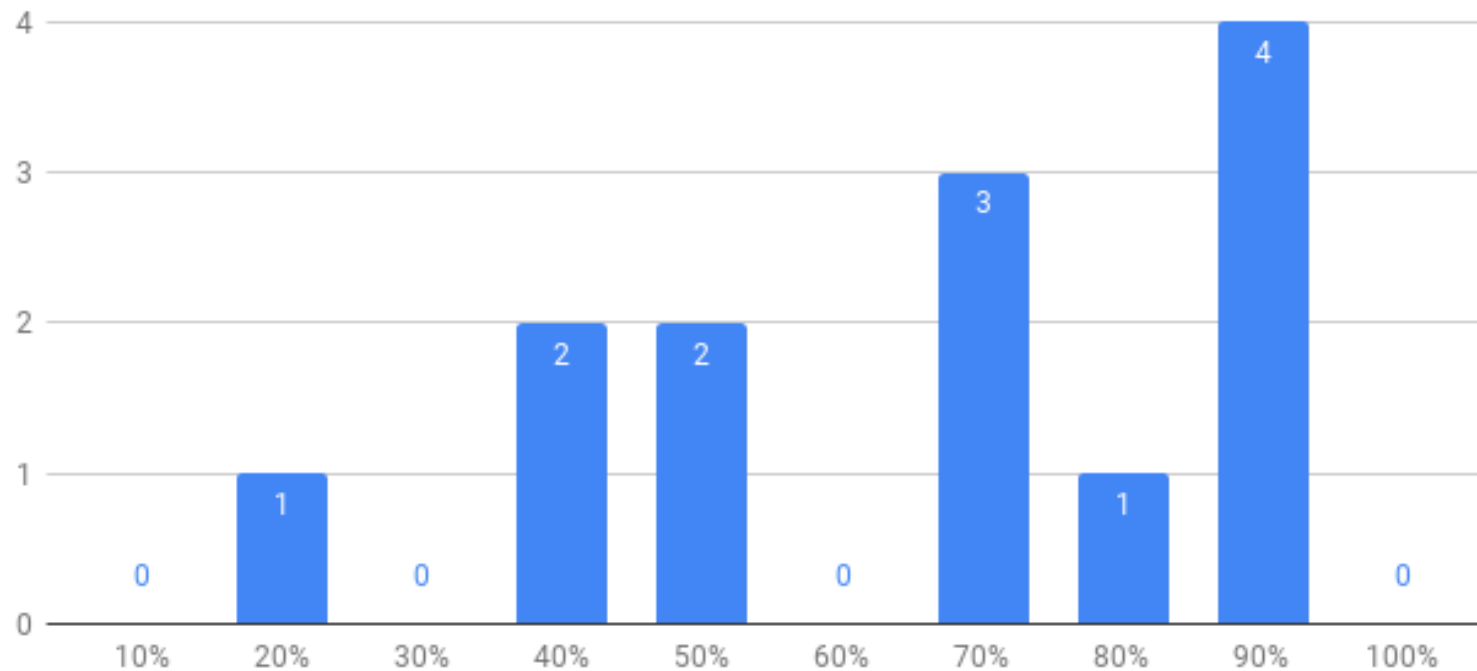
Bij bijna 85% doet de organisatie een groter beroep op Communicatie dan voor de crisis.

Veiligheidsregio - Beroep dat de organisatie op ons doet

Ruim 60% van de Veiligheidsregio's besteedt minimaal 70% van hun tijd aan communicatie over Corona.

Veiligheidsregio - Hoeveel procent van de capaciteit van het communicatieteam besteed je nu aan communicatie over corona?

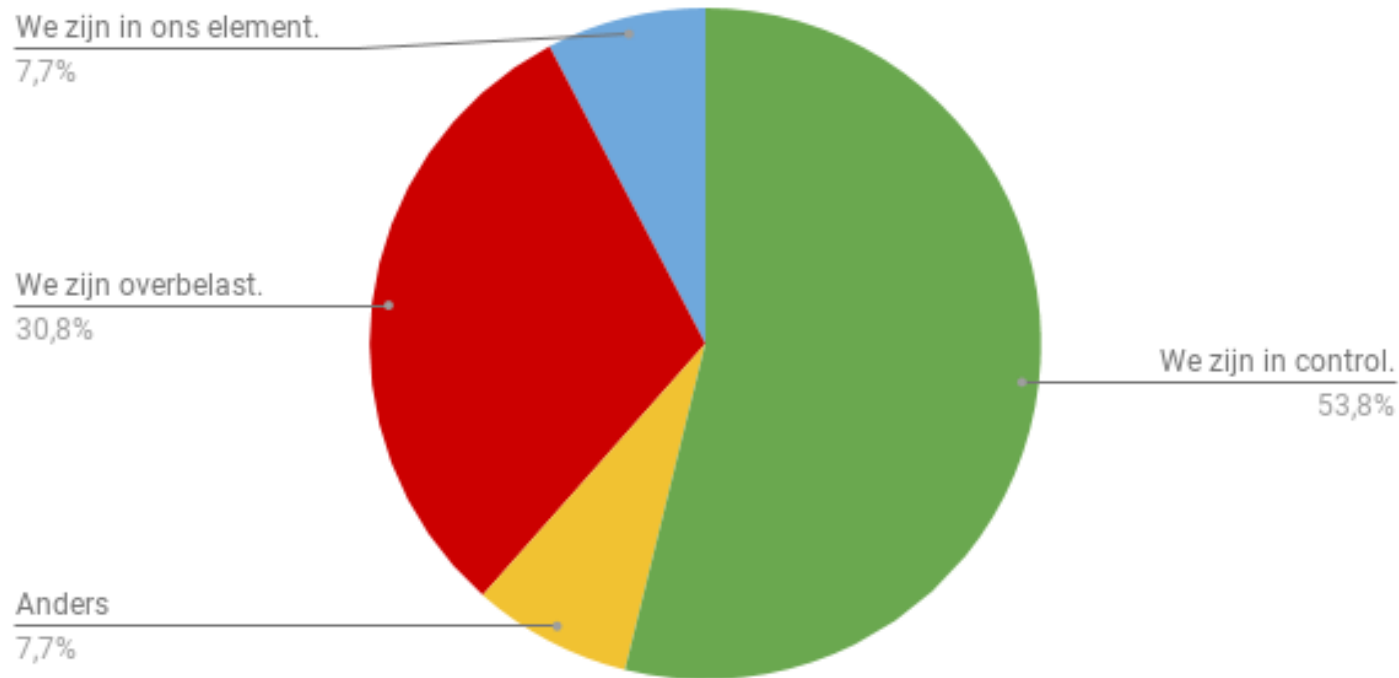

Vergelijking vorige onderzoek

In mei besteedden alle Veiligheidsregio's 60 – 100% van hun tijd aan communicatie over corona. Dat percentage ligt nu dus wat lager dan in mei, maar blijft toch hoog te noemen voor de meeste Veiligheidsregio's.

Ruim de helft van de teams is 'in control'. Bijna een derde geeft aan overbelast te zijn.

Veiligheidsregio - Hoe kun je de stand van zaken in jullie team op dit moment het beste beschrijven?

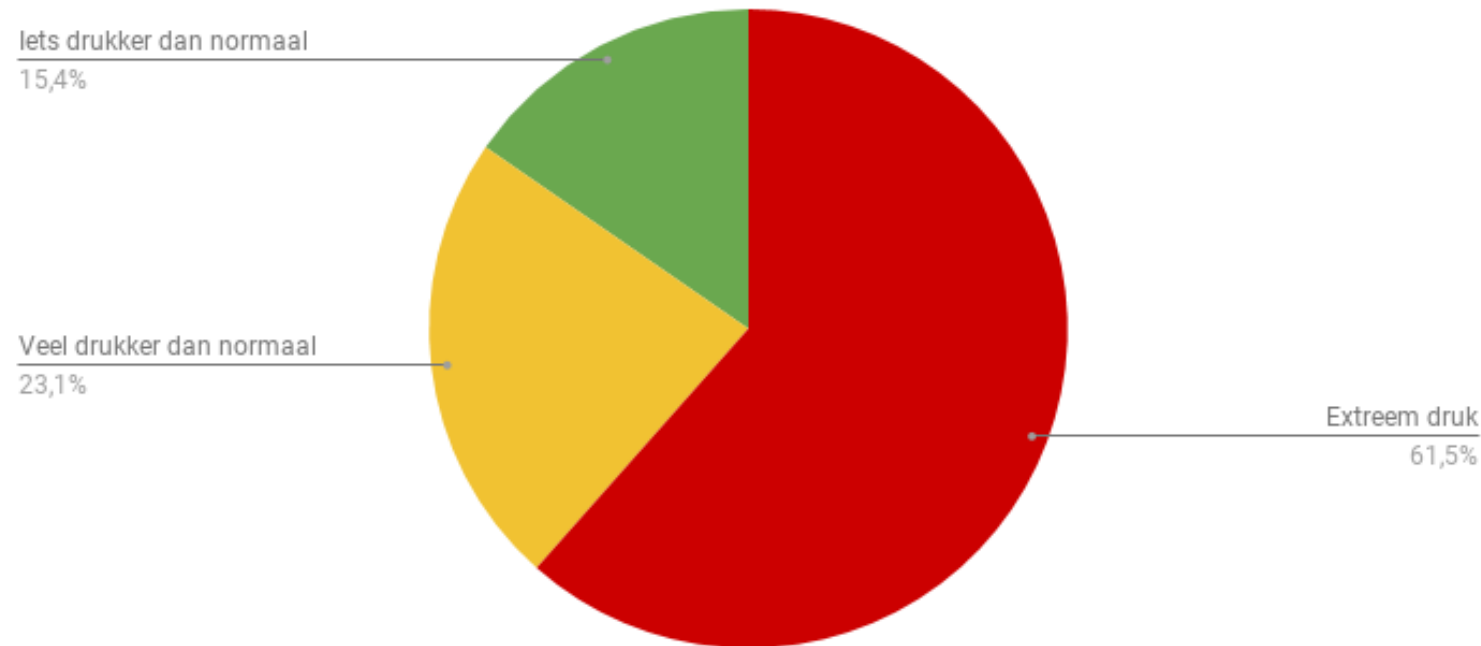
Vergelijking vorige onderzoek

Er is vooral een verschuiving te zien van 'in ons element' naar 'in control'. Eind mei gaf 45,5% aan 'juist nu in ons element' te zijn. Dat percentage is flink gedaald. Het percentage dat 'in control' is, is flink gestegen. In mei was dat nog maar 18,2%, nu is dat ruim de helft.

Het percentage teams dat aangeeft 'overbelast' te zijn is vergelijkbaar. In mei was dat 27,3%, nu is dat 30,8%.

Ruim 60% van de teams heeft het 'extreem druk'. Bijna een kwart 'veel drukker'.

Veiligheidsregio - Hoe druk is het van nu tot eind van dit jaar?

Vergelijking vorige onderzoek

Aan het begin van de crisis had 80% van de teams het 'extreem druk'. Eind mei was dat afgenomen tot 18%. Nu is dat dus weer fors gestegen naar ruim 60 %. Terwijl eind mei slechts 9% dat verwachtte voor deze periode ...

Ruim de helft van de teams heeft meer tijd besteed aan interne communicatie.

Veiligheidsregio - Besteedt jullie team meer tijd aan interne communicatie door de coronacrisis?

Ja, veel meer tijd.

15,4%

Nee, daar hebben we helemaal geen tijd voor (gehad).

15,4%

Nee, dat is ongeveer gelijk gebleven.

23,1%

Ja, wel wat meer tijd.

38,5%

Nee, dat is veel minder geworden

7,7%

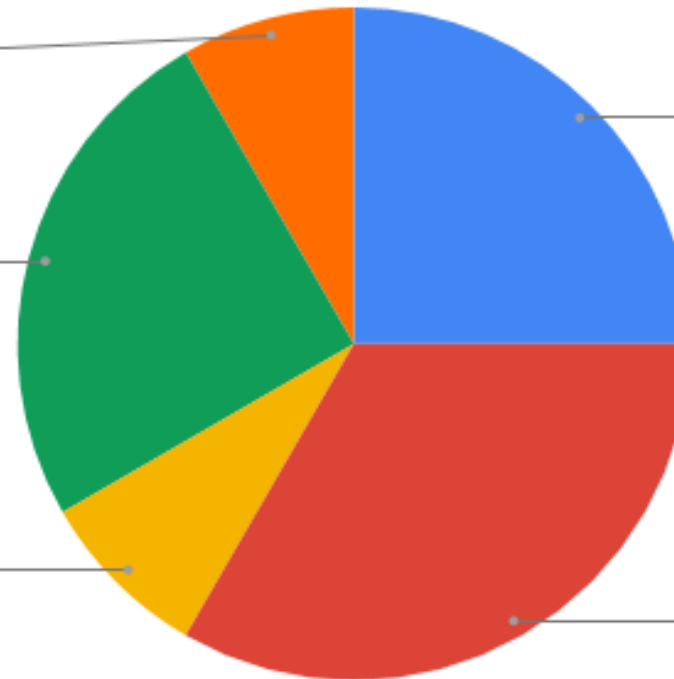
Driekwart van de teams zet extra capaciteit in.

Veiligheidsregio - Ja, we krijgen ondersteuning van andere afdelingen of organisaties.

Ja, alle drie.
8,3%

Ja, we huren extra mensen in.
25,0%

Ja, we krijgen ondersteuning van anderen.
8,3%

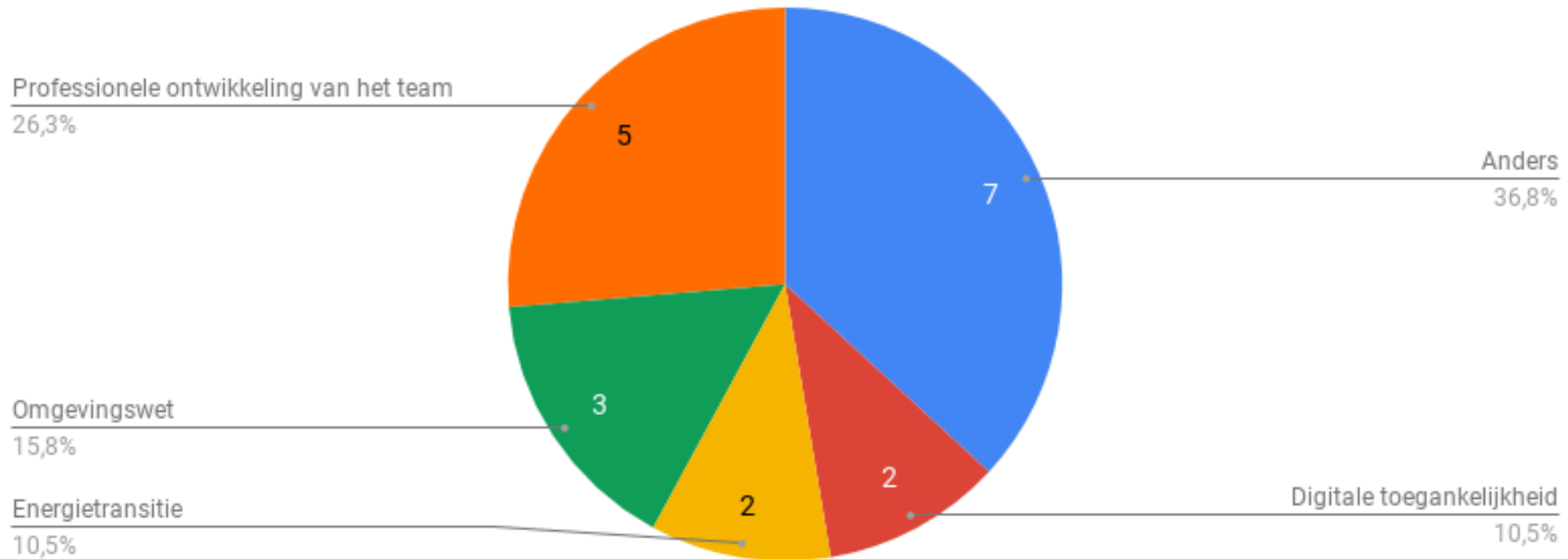

Nee
25,0%

Ja, we werken als team extra uren.
33,3%

Andere communicatie-opgaven die in de knel komen zijn vooral de professionele ontwikkeling van het team en projectcommunicatie.

Veiligheidsregio - Welke andere communicatie-opgaven komen (vooral) in de knel tot eind van het jaar?

Driekwart heeft de communicatieprioriteiten voor 2020 bijgesteld of is daar mee bezig.

Veiligheidsregio - Zijn de communicatieprioriteiten voor 2020 bijgesteld naar aanleiding van de coronacrisis?

Daar zijn we mee bezig.

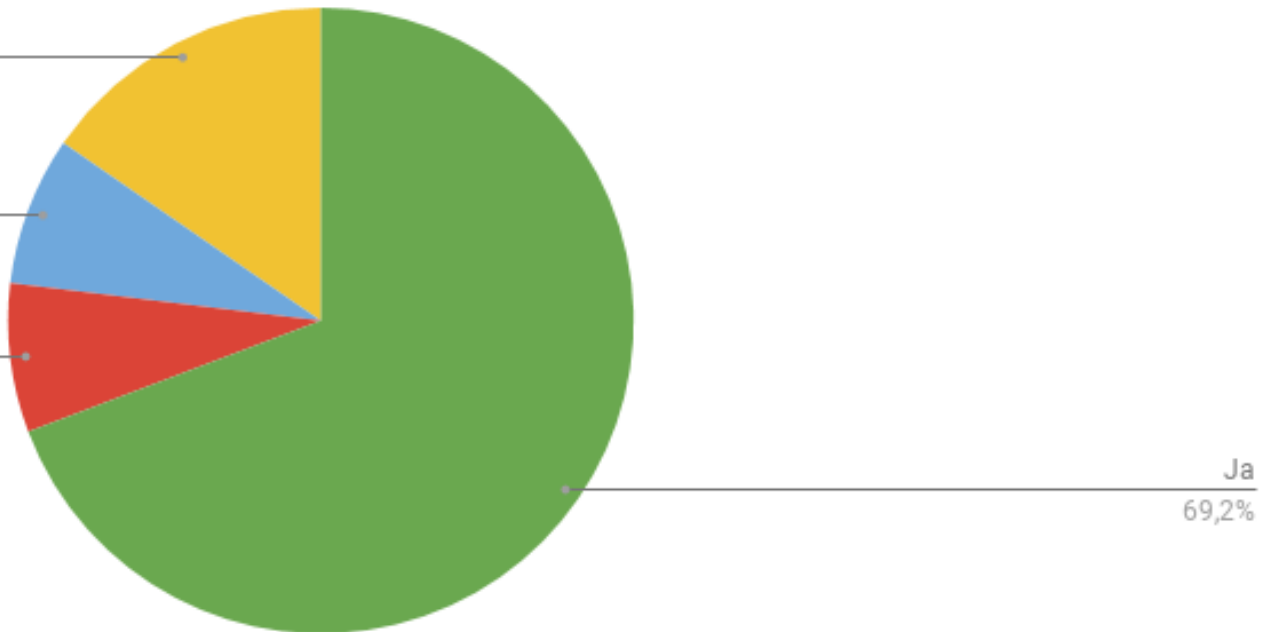
15,4%

We stellen die eigenlijk nooit zo duidelijk vast.

7,7%

Nee

7,7%

Wat zien de Veiligheidsregio's als grootste knelpunten?

- Alle Veiligheidsregio's noemen capaciteit, werkdruk en aanhoudende belasting van het team als knelpunt.
- Daarnaast wordt de uitdaging genoemd om draagvlak van het publiek te houden voor de maatregelen – mede door wisselende en onduidelijke adviezen.

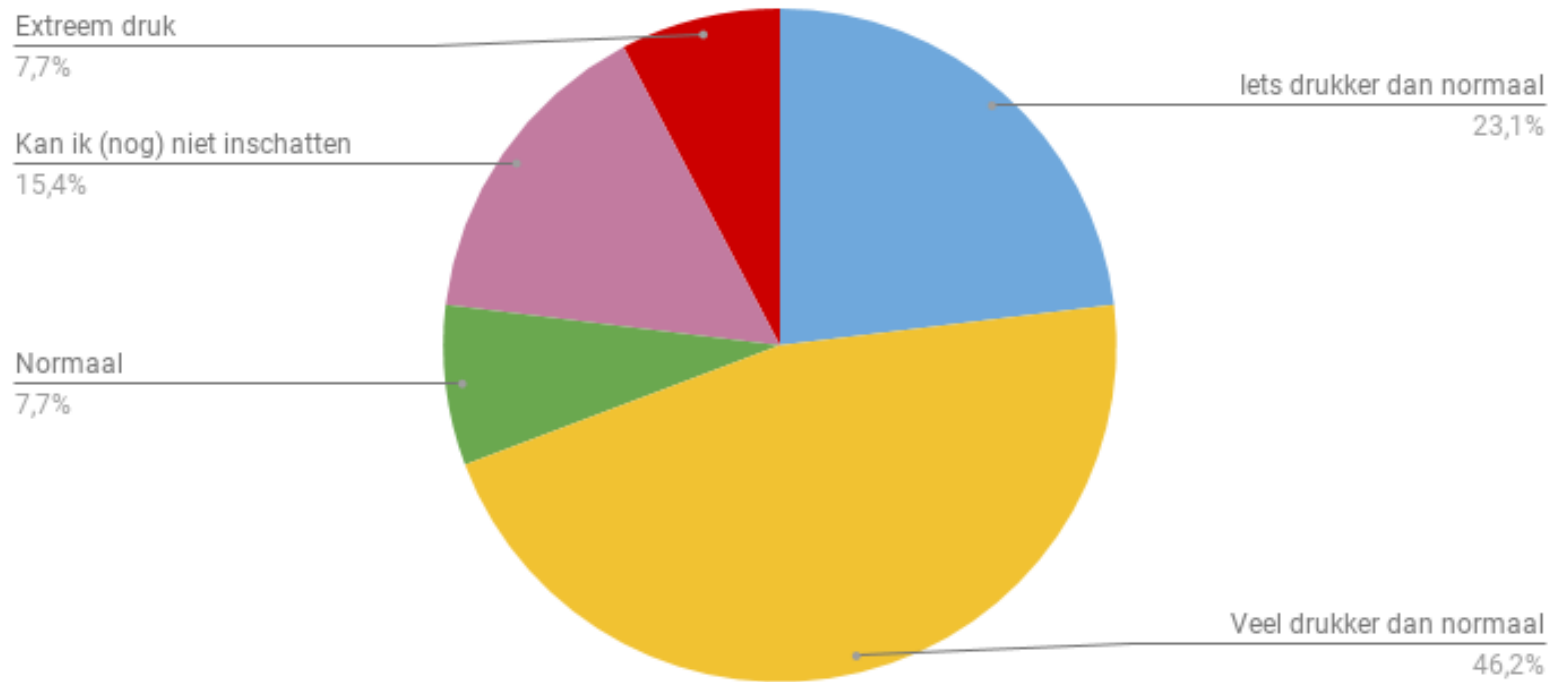
“Ander knelpunt is dat de samenwerking met gemeenten loopt maar op het moment dat we uitvraag doen voor capaciteit hebben de gemeenten geen mensen omdat zij ook prioriteiten hebben met eigen projecten. De druk is voelbaar.”

*“Het verandert momenteel per week dit is niet meer uit te leggen.
En gedrag is het belangrijkste component dus laten we daar
dan ook veel en zorgvuldig aandacht aan besteden.”*

Verwachting 2021

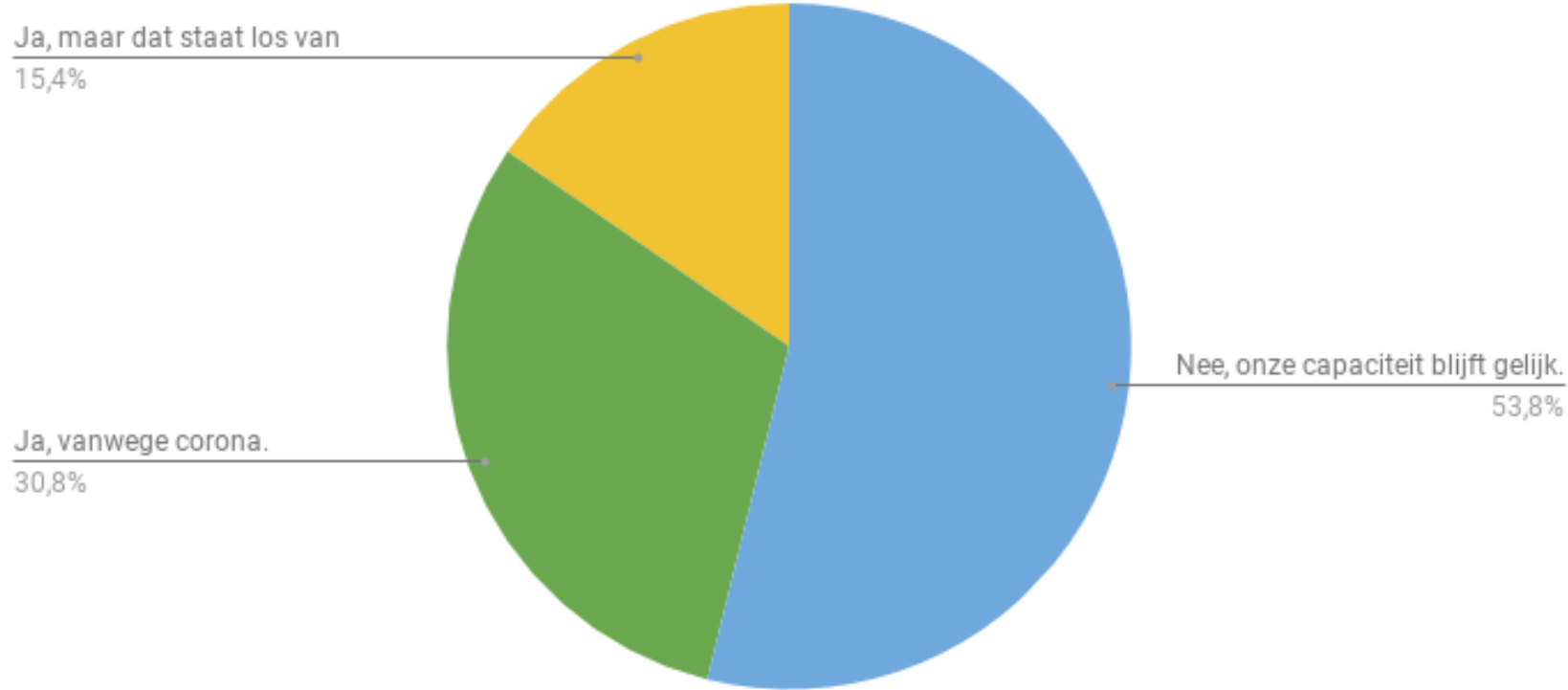
Bijna de helft van de Veiligheidsregio's verwacht dat ook 2021 veel drukker dan normaal zal zijn.

Veiligheidsregio - Hoe druk verwacht je dat het wordt in 2021?

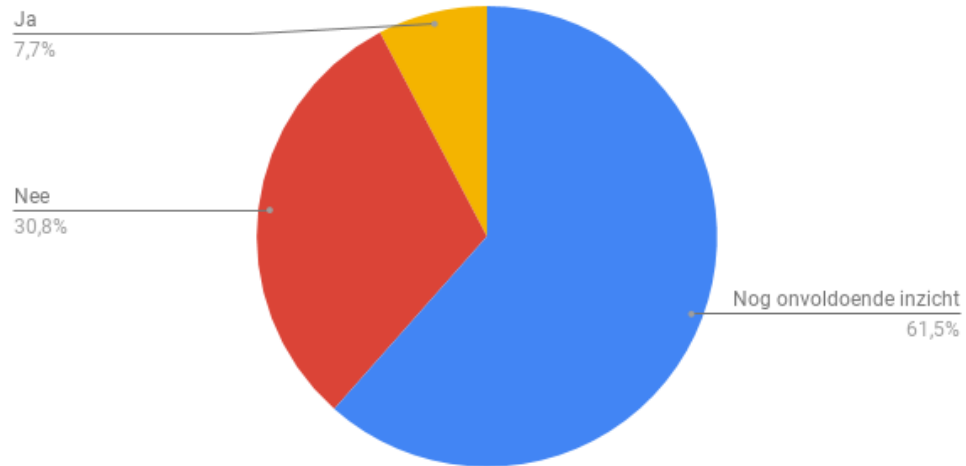
30% van de teams krijgt in 2021 extra capaciteit vanwege corona.

Veiligheidsregio - Krijgen jullie in 2021 extra capaciteit?

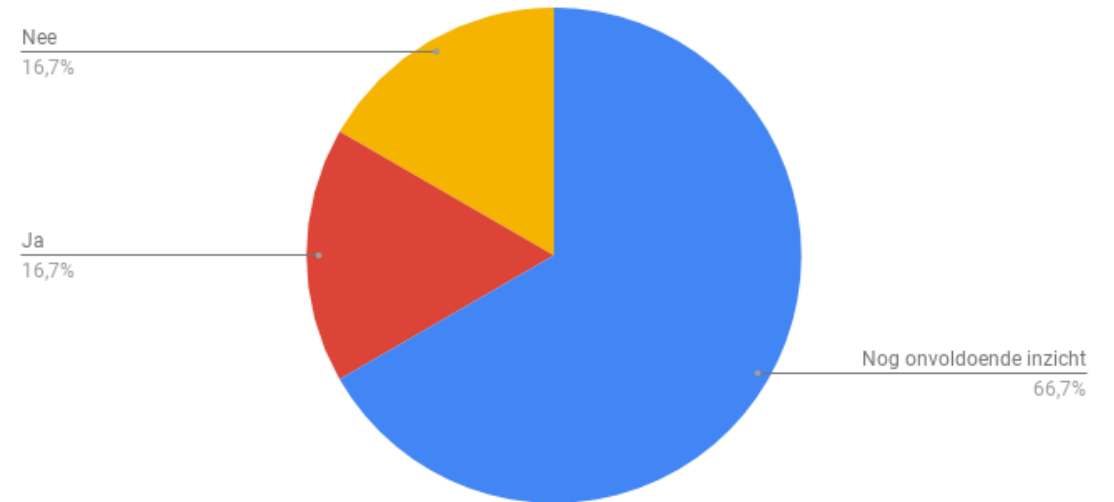

De meeste Veiligheidsregio's hebben nog onvoldoende zicht op eventuele bezuinigingen of verwachten deze niet. De meeste anticiperen er ook (nog) niet op.

Veiligheidsregio - Herken je dat de kans aanwezig dat er bezuinigd moet gaan worden op Communicatie?

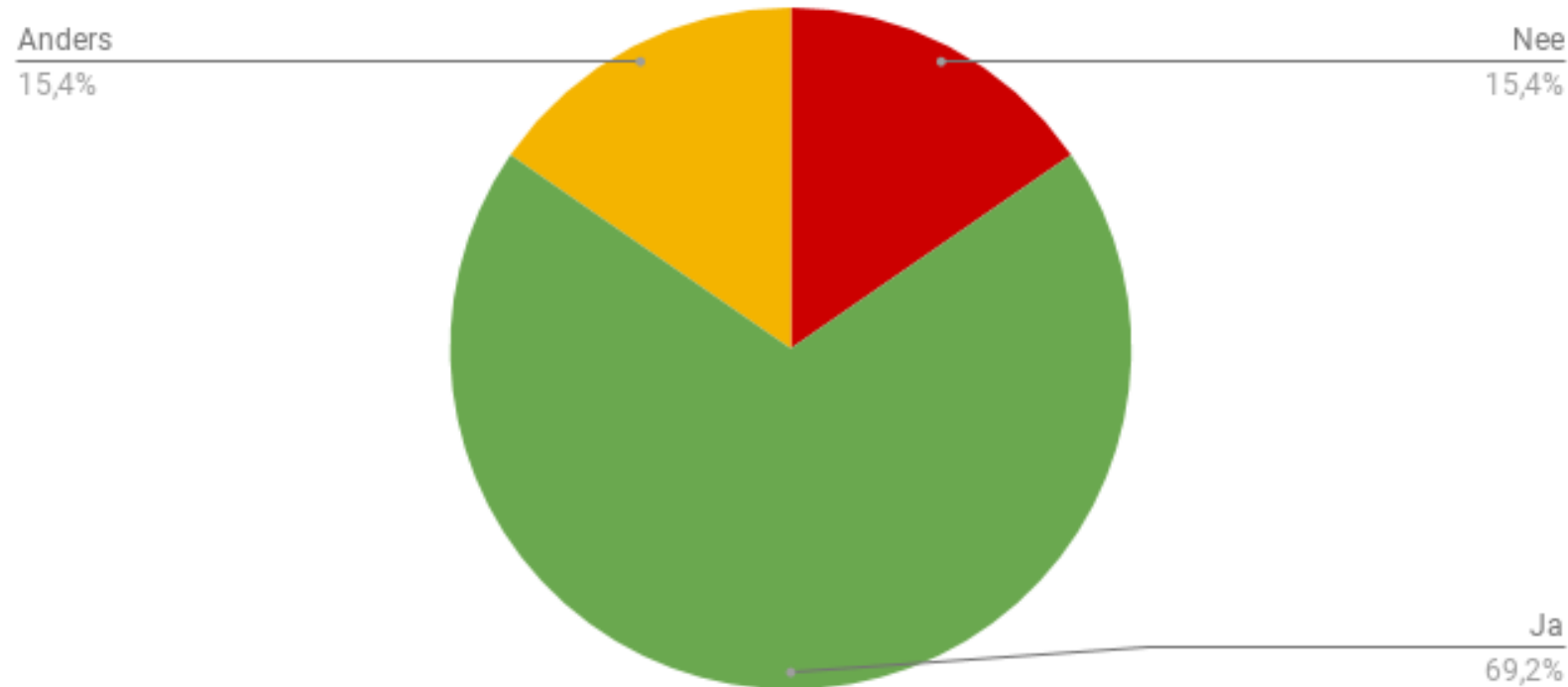
Veiligheidsregio - Anticipeer je op eventuele bezuinigingen?

Hoe pakken Veiligheidsregio's de
communicatie over corona aan?

De meeste Veiligheidsregio's hebben een eigen communicatiestrategie ontwikkeld voor corona.

Veiligheidsregio - Hebben jullie een eigen (lokale of regionale) communicatiestrategie ontwikkeld voor communicatie over corona?

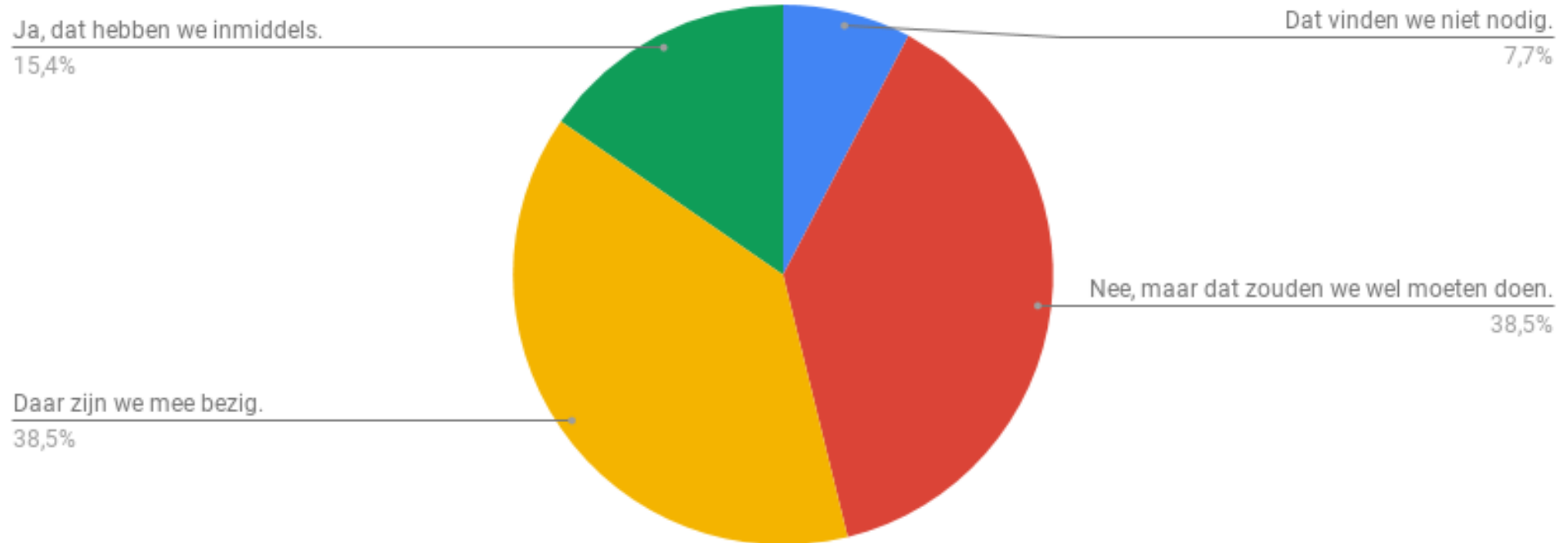

Toelichting 'anders'

Bij anders is genoemd 'doorvertaling/ proces van landelijk naar regionaal/lokaal' en 'samen met crisiscommunicatieprofessionals van de gemeenten in onze veiligheidsregio'.

Meer dan de helft heeft een plan om communicatie over corona structureel in te bedden in de organisatie of is daar mee bezig.

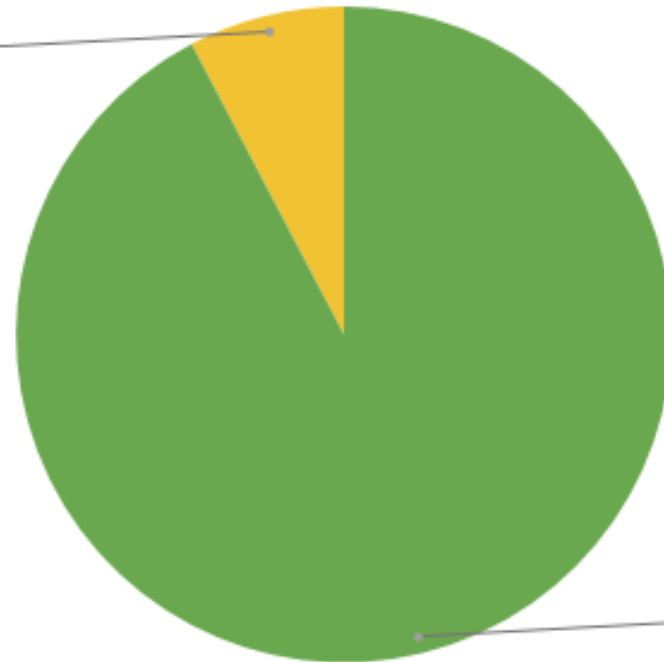
Veiligheidsregio - Hebben jullie een plan voor hoe je communicatie over corona structureel gaat inbedden in de staande organisatie?

Alle Veiligheidsregio's maken gebruik van beeld en video van de rijksoverheid.

Veiligheidsregio - Maak je gebruik van beeld en video die centraal beschikbaar zijn via rijksoverheid.nl?

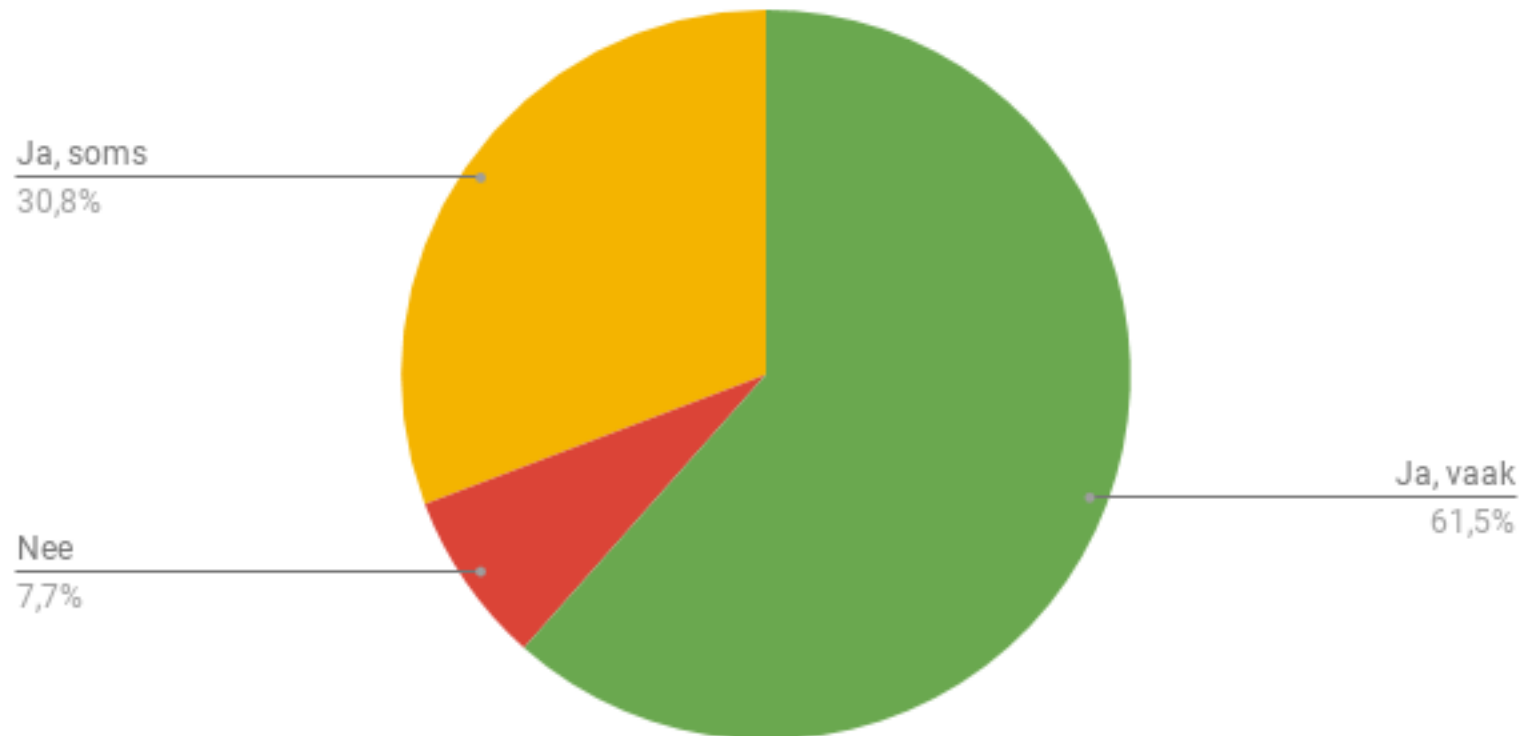
Ja, soms
7,7%

Ja, vaak
92,3%

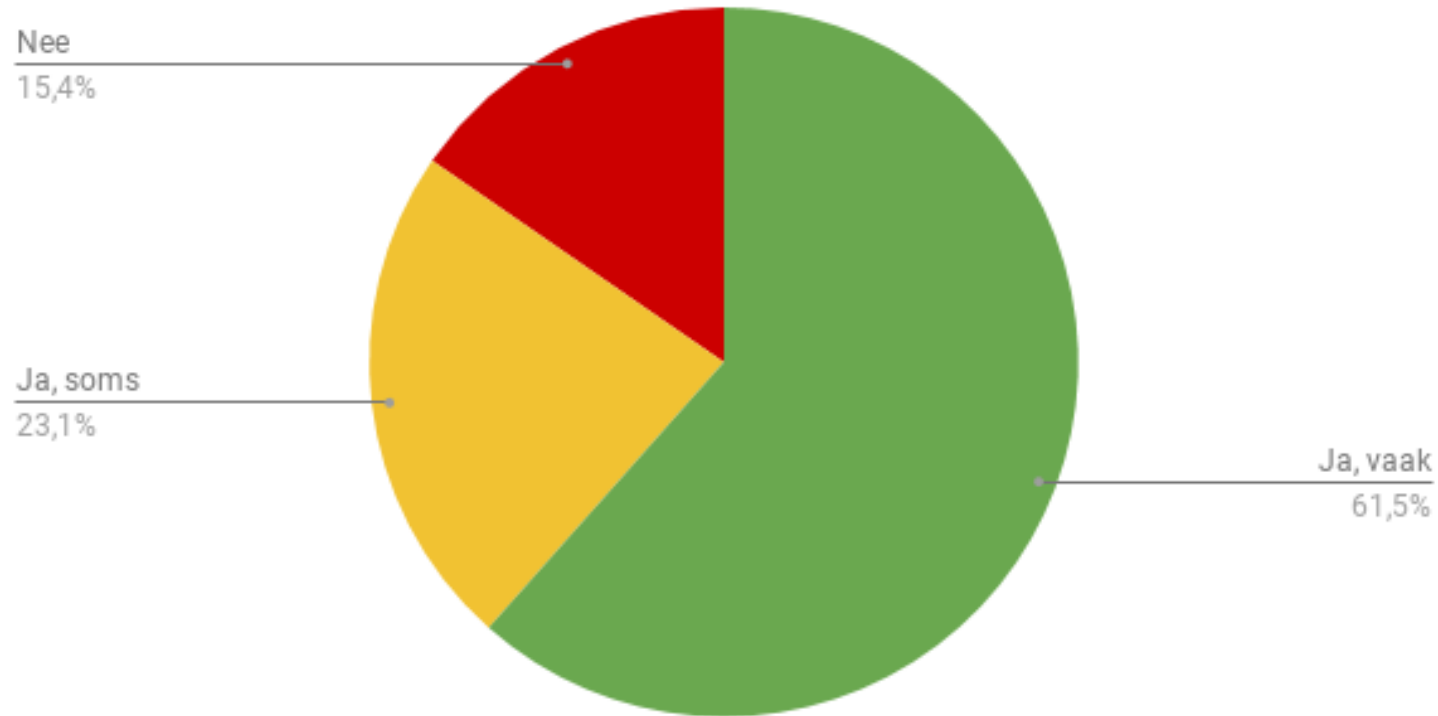
Bijna alle Veiligheidsregio's maken gebruik van informatie in eenvoudige taal van de rijksoverheid.

Veiligheidsregio - Maak je gebruik van informatie in eenvoudige taal die centraal beschikbaar is via rijksoverheid.

85% van de Veiligheidsregio's gebruikt informatie voor ondernemers van de rijksoverheid.

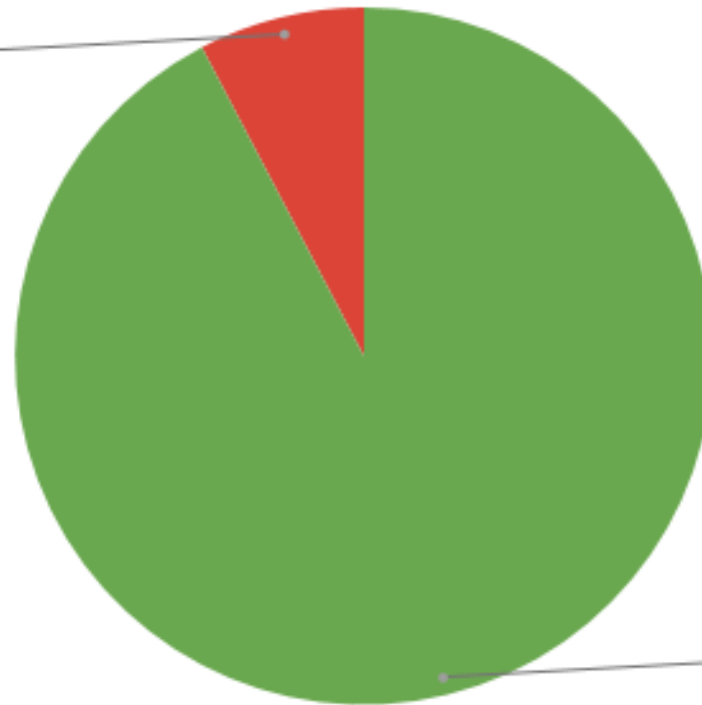
Veiligheidsregio - Maak je gebruik van informatie voor ondernemers die centraal beschikbaar is via rijksoverheid.nl?

Bijna alle Veiligheidsregio's maken gebruik van de Handreiking communicatieaanpak coronavirus van de rijksoverheid.

Veiligheidsregio - Maak je gebruik van de Handreiking communicatieaanpak coronavirus (NKC)?

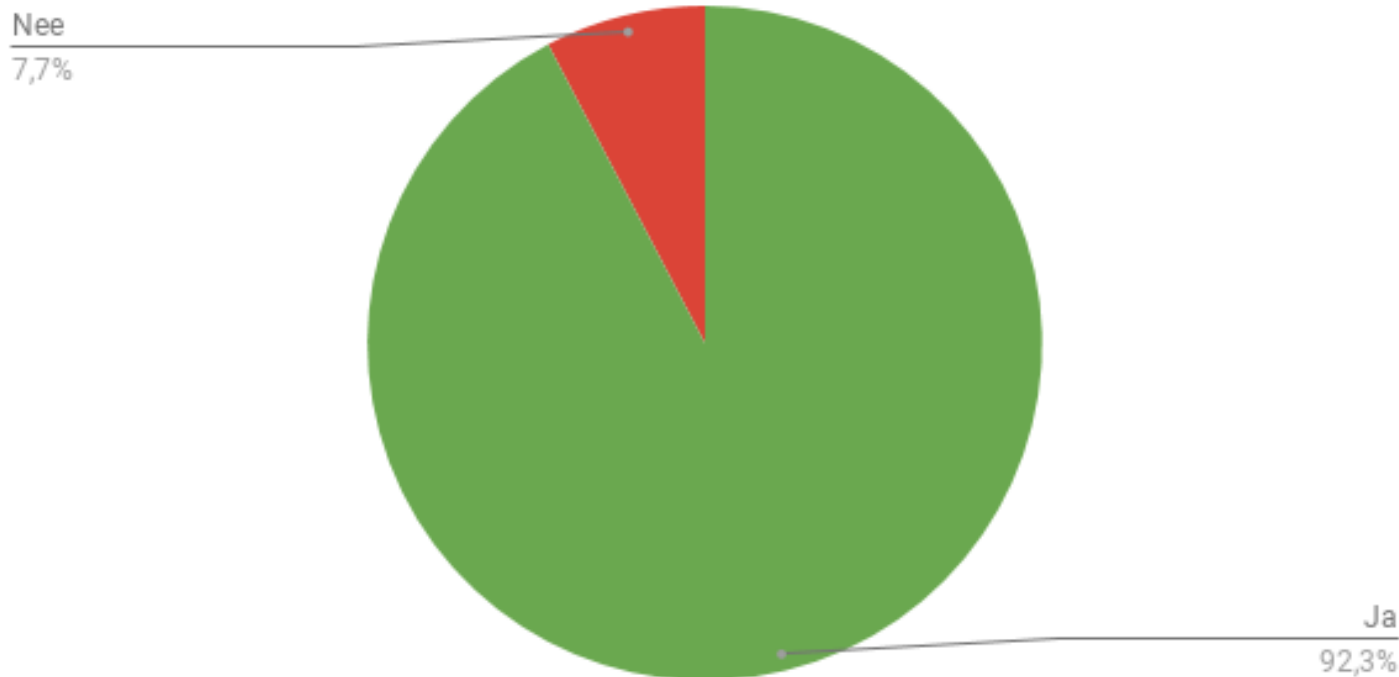
Nee
7,7%

Ja
92,3%

Bijna alle Veiligheidsregio's gebruiken de nieuwsbrief van de Programmadirectie COVID-19.

Veiligheidsregio - Maak je gebruik van de tweewekelijkse nieuwsbrief Programmadirectie COVID-19?

Toelichting

Tot 1 juli verscheen een dagelijkse nieuwsbrief van het Nationaal Kernteam Crisiscommunicatie (NKC).

Daarna werd het NKC ontbonden en werd de communicatie overgenomen door het programma-DG- COVID-19 van het ministerie van JenV. De nieuwsbrief verscheen eens per twee weken.

Vanwege de ervaring van de crisis is sinds medio oktober het NKC weer geactiveerd voor de coördinatie van de communicatie. De nieuwsbrief verschijnt nu wekelijks en indien nodig vaker.

Aanmelden voor de nieuwsbrief kan via communicatiecovid@minjenv.nl

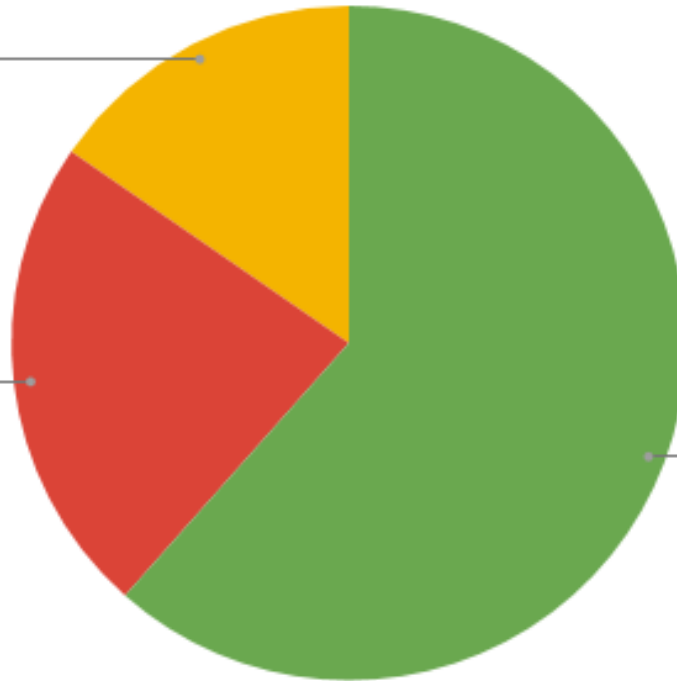
Bijna 40% gebruikt het gedragswetenschappelijk onderzoek van het RIVM niet of kent deze niet.

Veiligheidsregio - Maak je gebruik van
Gedragswetenschappelijk onderzoek RIVM?

Ik ken deze niet
15,4%

Nee
23,1%

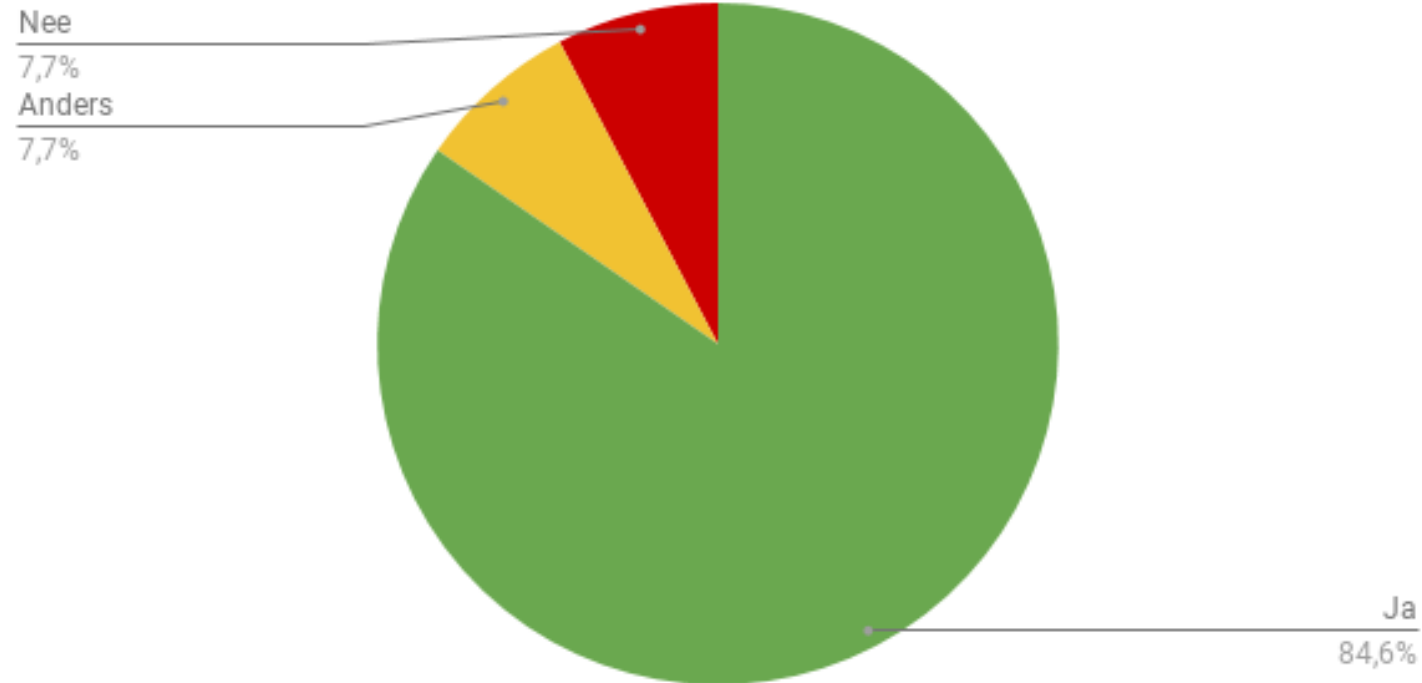
Ja
61,5%

Welke behoefte aan
kennisuitwisseling is er?

De meeste Veiligheidsregio's hebben behoefte aan kennisuitwisseling.

Veiligheidsregio - Hebben jullie behoefte om kennis en ervaring uit te wisselen met andere gemeenten of Veiligheidsregio's?

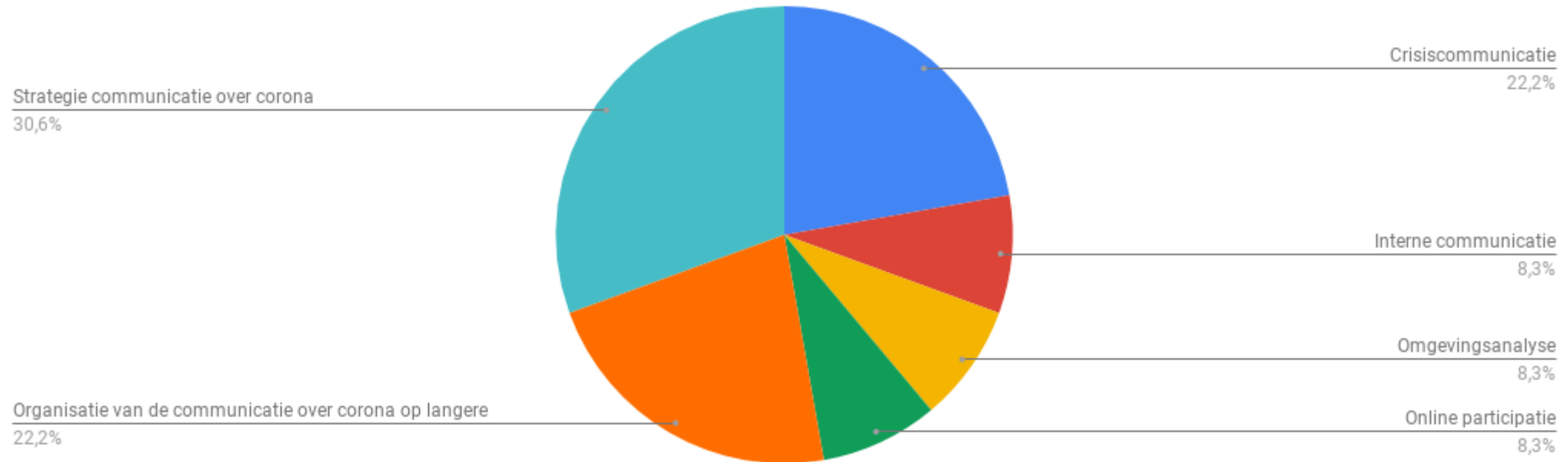
Toelichting van een deelnemer op de vraag over de behoefte aan kennisuitwisseling:

“Dit gebeurt in onze regio regelmatig. Wekelijks een mail naar gemeenten. Belronde tweewekelijks en een appgroep om actualiteiten door te geven. Met het Rijk is een app. Dat liep in maart tot de zomervakantie goed. Op het moment dat de projectorganisatie dit overpakt liep het stroef. Gelukkig nu weer een nieuwsbrief maar helaas geen vaste regelmaat, vragen worden niet altijd beantwoord en landelijk wordt minder opgepakt dan voor de vakantie. De strakkere lijn hebben we met elkaar nodig om eenduidig zoveel mogelijk te blijven communiceren. Het is momenteel niet strak georganiseerd. We weten niet hoe de routekaart wordt, wanneer persconferenties zijn. Graag terug naar de landelijke aanpak. Al die verschillende informatielijnen maakt het onduidelijk voor organisaties en uiteindelijk voor de inwoners.”

NB: Lopende het onderzoek is het Nationaal Kernteam Crisiscommunicatie weer geactiveerd.

Er is vooral behoefte aan kennisuitwisseling over strategie en organisatie van de communicatie over corona en over crisiscommunicatie.

Veiligheidsregio - waarover wil je kennis en ervaring uitwisselen?

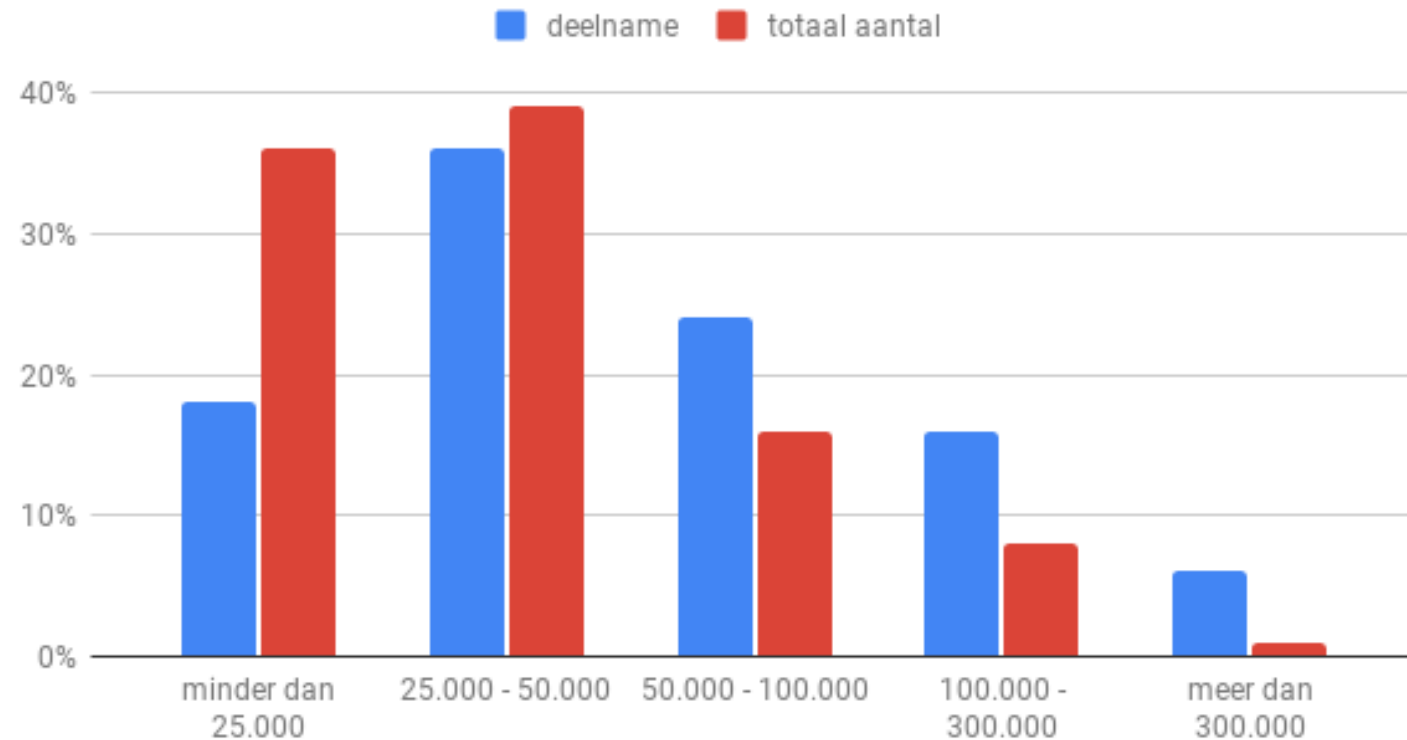
Onderzoeksverantwoording

Zo hebben we gezorgd voor 'schone' data:

- Het onderzoek is via een online vragenlijst uitgevoerd tussen 5 en 16 oktober 2020.
- Er waren in totaal 119 inzendingen. Daarvan zijn er 20 buiten beschouwing gelaten in de analyse om de volgende redenen:
 - Vijf inzendingen zijn dubbel binnengekomen. Deze hadden exact dezelfde waarden, dus de dubbele inzendingen zijn verwijderd.
 - Er zijn van vijf organisaties twee inzendingen gekomen van twee verschillende functionarissen. In de analyse is gekozen om de reactie mee te nemen van degene die de rol heeft van leidinggevende.
 - Het onderzoek was gericht op gemeenten en Veiligheidsregio's – er waren negen reacties van andere overheidsorganisaties. Dit waren er te weinig om een analyse van een categorie 'overig' te maken.
 - Een persoon heeft alleen een e-mailadres ingevuld om de resultaten van het onderzoek te kunnen ontvangen.
- Bij vier inzendingen gaat het om een shared service organisatie, die meerdere gemeenten bedient. Je zou kunnen redeneren er om deze reden nog 11 gemeenten bij opgeteld moeten worden. Daar is niet voor gekozen, omdat het gaat om de impact op de communicatieteams. De teams werken voor meerdere gemeenten. Daarom zijn ze meegeteld als vier gemeenten.
- Tien deelnemers hebben niet de naam van hun organisatie ingevuld, waardoor niet konden worden gecontroleerd of het een dubbele inzending betrof. Het ging in al deze gevallen om een gemeente (deze vraag was in alle gevallen wel beantwoord).

Vertegenwoordiging gemeenten naar omvang

Vertegenwoordiging kleine en grote(re) gemeenten.

Meer weten over dit onderzoek?

Heb je vragen over dit onderzoek of wil je meer weten?

Neem dan contact op met:

- Esther Bunnik, hoofd Communicatie van de VNG, esther.bunnik@vng.nl, (06) 27 08 76 25.
- André Manning, directeur van Logeion, amanning@logeion.nl, (06) 80 06 44 18
- Renata Verloop, zelfstandig adviseur overheidscommunicatie, renata@renataverloop.nl, (06) 46 31 07 03